

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno Din 40
v Jugoslaviji 60
v inozemstvu 60

SLOVENECE

Cene inseratov:

Enostolpna petinast vrsta
mali oglasi po Din 1'50 in
Din 2'—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6'—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v polovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; neuradna pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnišva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Skrajna napetost.

Zakulisna igra, ki se je začela z improviziranim odstopom vojnega ministra generala Hadžića in se je že dalje časa pripravljala, je vso javnost presenetila in silno neprijetno dirnila. Že odstop Davidovičevega kabineta je javnost naravnost razburil, ne raditega, ker je zopet padla vlada, ker tega smo že vajeni, nego ker nihče ni videl stvarnega razloga za odstop Davidovičevega kabineta in se je vsakdo povprašal, če predstavlja pri nas parlament sploh še en ustavni faktor ali pa je samo igrača, namenjena za državljane v zabavo in kratak čas. Ljudstvo se pa zaveda, da je parlament izraz njegove volje in če se ta ne upošteva, potem ni več govora o prvem ustavnem faktoru. To razburjenje je pa še naraslo, ker se razvoj dogodkov po odstopu Davidovičeve vlade ni skladal z izjavami merodajnih faktorjev pred odstopom vlade in v začetku reševanja umetno ustvarjene krize. Da je bila ta kriza zares umetno ustvarjena, niso dokazovale samo izjave notranjega ministra nasproti trditvam odstopivšega vojnega ministra, nego še bolj dokaz za trditve notranjega ministra v Glini. Vojaško poveljstvo je delilo vojaško orožje in municijo med civilno prebivalstvo in delalo priprave za nekaj, kar ni zakonito, kar ni ustavno, kar se ne strinja z redom in zakonitim mirnim razvojem državnega življenja. Kaj se godi v nevidnem ozadju, kaj se pripravlja, se je slišalo od ust do ust. Sporazuma nečemo, ga hočemo naravnost preprediti! Pretekla nedelja in ponedeljek pa sta pokazala, da ne gre samo za vprašanje sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci, za vprašanje, kdo bo vodil zanjeprejšo usodo države, nego da je nastopila tudi kriza parlamentarizma v najresnejši štadij, vprašanje, ali smo še sploh parlamentarna monarhija ali je tudi ta določba ustave postala zgolj fraza.

Že v nedeljo ponoči smo sprejeli zapupno poročilo, da se govori o podpisnem ukazu P. P. volivne vlade in razpustu narodne skupščine. Ko pa se je ta govorica v parlamentarnih krogih tekom večerajnjega dopoldneva začela razpravljati kot resna kombinacija, oziroma kot gotovo dejstvo, ki se samo še ni uradno objavilo, smo to sporočili javnosti. Kakšen vtis je ta vest vzbudila, ni treba razlagati. Rečemo samo to, da v širokih ljudskih plasteh ni vzbudila bojazni, kar se je morda pričakovalo, nego je ojeklenilo borbenega duha in odločnost, ki je bivši P. P. režimovci niti slutiti ne morejo.

Vsa javnost je pričakovala, da bo parlamentarna večina ščitila parlamentarizem in to se je tudi zgodilo. Seja narodne skupščine ni bila samo sklicana, nego se je tudi vršila, še predno je bilo odločeno, oziroma uradno razglašeno, komu je poverjena sestava nove vlade.

Kriza še ni končana, ko to pišemo, in skoro gotovo ne bo pred zaključkom lista, marveč še le tekom današnjega dne. Kljub delni razjasnitvi z volitvijo parlamentarnega predsedstva se vendar ne ve, kakšno sliko nam zopet pokažejo prihodnje ure in kakšna bo končna odločitev, ker po dosedanjih izkušnjah ne moremo računati z normalnim potekom, kakor bi bil samoposebi dan, ako bi pri nas veljali zapadnoevropski običaji. Naj bo kakorkoli, to je gotovo, da se ljudstvo zaveda svojega dostojanstva in da s silno napetostjo, vendar za vsak slučaj odločeno čaka rezultata in je pripravljeno na vse, samo na to ne, da klone. Ljudstvo neomejeno zaupa svojim ljudskim voditeljem in samo čaka njihovih direktiv, ki so bila in bodo vsikdar usmerjena po ljudski volji sami in za njegov blagor.

NAPAD NA POLJSKEGA ZASTOPNIKA.

Varšava, 20. oktobra. (Izv.) V noči od 17. na 18. oktobra so napadli neznan ljudje v Leningradu poljskega zastopnika. Na protest poljske vlade v Moskvi se je v ime ruske vlade opravičil zastopnik ruskega tujanstva urada g. Kopp.

BRANTINGOVA IZJAVA.

Stockholm, 20. oktobra. (Izv.) V vladni deklaraciji je izjavil Branting, da so imele uspehe vse tiste stranke, ki so se razile za razorožitev.

Preokret v razvoju krize.

Belgrad, 20. oktobra. (Izv.) Včeraj in danes se je še bolj razvila borba, kakršne še nikdar ni bilo ob nobeni krizi. Debelo se je z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi in gaženjem ne samo parlamentarnih običajev, ampak so opustili najprijemljivejša načela dopustne taktike. Grozilo se je odkrito in prikrito posameznim voditeljem parlamentarne večine in izvrševal neverjeten pritisk, vse to edino v namenu, da se razbije večinska fronta bojnikov za sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci proti braniteljem korupcije in nezakonitosti, da bi pristali na markiranje, ki je nekaterim potrebno zato, da se izvrši fiktivno državni prevrat. Kajti ni dvoma, da je v gotovem trenutku prevladovala tendenca, da se proti jasno odrejeni parlamentarni večini in volji celokupnega SHS ljudstva vzpostavi krvavi režim in neustavna vlada P.-P.

Potrjujejo se vesti, da je bil ukaz o tej vladi že sestavljen, je pa samo po naključju ali morda tudi zaželeno po pomoči prišlo pismo v roke Davidoviču, ki je vsebovalo ta ukaz. Okrog 11. dopoldne je namreč bilo v skupščino prineseno to pismo in izročeno skupščinskemu slugi z naročilom, da ga naj odda predsedniku. To se je izvršilo na ta način, da je skupščinski sluga pismo izročil ministrskemu predsedniku Davidoviču, ne pa bivšemu skupščinskemu predsedniku Jovanoviću. Morda se lahko smatra, da se je ta pomota izvršila namenoma, da se izvrši pritisk na blok, če je ta slutnja resnična. Značilno je dovolj in tudi druge indicije kažejo, da je obstojala omenjena tendenca.

Kaj bi značila vpostavitve krvavega režima, o tem si je na jasnem vsakdo širrom naše države, še bolj pa v inozemstvu. Še nedavni poizkusi s tako kombinacijo so pokazali vso škodljivost. Lahko si mislimo, kake razmere bi zavladale pod takim režimom, če imenujemo iz tega ukaza samo glavne nosilce. Pašić in Pribičević in njegove metode so znane. Pašić bi prevzel predsedništvo, Pribičević pa prosveto. Zlasti treba podčrtati osebo vojnega ministra, za katerega je bil določen artilerijski general v Zagrebu Dušan Trifunović. Ta človek je splošno znan kot hrvato-slovenožer in je javno izjavljal, da bo Slovencev in Hrvatov že pokazal. Razen tega je bil v ukazu določen dr. Ninčić za zunanjega ministra, dr. Stojadinović za finančnega ministra, dr. Srškić za šume in rude, Nešić za socialno politiko, Vujičić za pravosodje, dalje Miša Trifunović, Maksimović in drugi.

Program tega režima bi bil jasen: krvava preganjanja in oboroževanje plačanih elementov. Hrvatsko vprašanje se ne bi rešilo mirnim potom, ampak nasilnim potom kakor hočejo to nacionalni hegemonisti. Streti bi se moral odpor, ljudstvo bi moralo poklekniti na kolena pred svoje krvnike. Ta možnost je odbita. Vendar bo borba še huda, preden se bo popolnoma zlomil njihov odpor.

Dogodki so se odigrali s kinematografsko naglico, ker je parlamentarna večina vztrajala na tem, da se kriza reši v ustavno določenem roku, da se odkrijejo s tem čiste karte. Tabor korupcionista in

hegemonistov je delal z vso silo na to, da dobi položaj v roke, preden se sestane parlament.

Parlamentarna večina je stala čvrsto na parlamentarnem stališču in je snoči sklenila, da ne bo današnja seja parlamenta, ki se mora vršiti, samo formalnega značaja in da se voli predsedništvo, ki ima ob volitvah važno funkcijo.

V tem stališču je blok vztrajal in noben pritisk ni pomagal in tako je bil položaj toliko razčiščen, da je bila koncentracija izključena. Kljub temu so bili danes ponovno podvzeti koraki v tej smeri in od jutra do večera so se vršile audienoe. — Bili so na dvoru: Jovanović, ki je vrnil mandat za koncentracijsko vladu, ker je ni mogel sestaviti vsled trdovratnosti in ogromnih intrig korupcionističnih elementov. Za njim je bil v audijenci Ljuba Davidović. Oba sta bila tekom dneva ponovno na dvoru. Od parlamentarne večine o bili v audijenci Pečić, Kumanudi in dr. Marinković, od radikalov Marko Gjuričić, Miša Trifunović in dr. Ninčić. V vseh klubih so bile parlamentarne seje, parlament sam pa je bil nabito poln časnika, diplomatov in radovednega občinstva.

Sporazum za koncentracijo je propadel in parlamentarna večina je zahtevala, da se izvršijo ustavne določbe in izvoli novo predsedništvo. Tega ni bilo mogoče izvršiti do večera, ker so radikali zavlačevali odprtje seje s tem, da so neprestano prihajali z vedno novimi predlogi. Voditelji parlamentarne večine dr. Korošec, Ljuba Davidović, dr. Maček, dr. Marinković, Pečić, Predavec, Sušnik, dr. Kulovec in Veseljak so bili stalno zbrani v ministrski sobi narodne skupščine, in so to taktiko radikalnih prvakov presojali.

Ob 4. je šel Davidović na dvor in kralju sporočil sklep parlamentarne večine. Kralj je nato parlamentarni večini stavil predloge za rešitev položaja. Ostane naj stara vlada, da nadaljuje delo za sporazum. Parlamentarna večina je te pogoje deloma sprejela. Pristala je namreč na to, da se ponovno izvoli za skupščinskega predsednika Jovanović. Glede obeh podpredsednikov in 4 podtajnikov je zastopala stališče, da naj jih izvoli parlamentarna večina iz svoje srede po prostem preudarku. Ta sklep je bil kralju sporočen, nakar so bili poklicani na dvor zastopniki radikalov, da se o teh predlogih krone izjavijo.

Nato je bila v radikalnem klubu burna seja. Vpili so vsevprek, padli so razni predlogi. Izvoljen je bil poseben odbor, ki se je podal na Pašičevo stanovanje, da izve za njegovo mišljenje.

Parlamentarna večina je sklenila, da se ne glede na zavlačevanje radikalov vrši seja takoj in izvršijo ustavne določbe. Ta odločen sklep je izzval velikansko senzacijo. Galerije so se takoj napolnile, istotako diplomatske lože, kar je zelo značilno. Tudi zastopniki tujih držav so vztrajali na svojih mestih in so z največjim zanimanjem zasledovali potek dogodkov. Treba je naglasiti, da se je opazilo, da samo zastopniki Italije simpatizirajo s Pašićem in Pribičevićem.

Potek krize v nedeljo in ponedeljek.

Belgrad, 20. oktobra. (Izv.) Pri večerajšnjih celodnevni in celonočni pogajanjih med parlamentarno večino in radikali se ni dosegel noben sporazum, dasiravno se je kralj za sporazum mnogo trudil.

Ob 8 zjutraj so se sestali načelniki vladnega bloka h konferenci, ob 9 pa se je vršil sestanek vlad. bloka in radikalov v predsedstvu parlamenta. Predstavniki parlamentarne večine so zahtevali kot pogoj za koncentracijsko vladu od radikalov garancije, ker so radikali že večkrat zatrjevali, da so za sporazum, ko je pa prišlo do stvarnega položaja in do rešitve, je vsikdar radikalna stranka odstopila od sporazuma, tako n. pr. v slučaju vlade Stojana Protića in pred tremi meseci v slučaju z Ljubo Jovanovićem. Ti garancijski pogoji so: Odstranitev iz radikalne stranke vseh onih članov, ki so proti mirnemu bratskemu sporazumu

sporazuma Srbov, Hrvatov in Slovencev. Delalo se je natem, da se hrvatski predstavniki aktivno udeležijo vodstva državnih poslov, priznavajoči tako sedanje legalno stanje do ureditve nekakega sporazuma in prevzemajoči odgovornost za vladu pri utrjevanju reda. Predstavniki parlamentarne večine, v želji, da za sodelovanje pri velikem delu notranje konsolidacije in sporazuma Srbov, Hrvatov in Slovencev, pridobijo tudi one elemente skupščinske opozicije, za katere se je mislilo, da načelno sprejemajo idejo ravnopravnega sporazuma tako kakor ga razume skupščinska večina, so poskušali sporazumno s predstavniki radikalne stranke sestavo širše koncentracijske vlade. V teku sporazumevanja so predstavniki skupščinske večine konstatirali: da se z radikalne strani stavlja pogoji enakopravnemu sodelovanju enega dela skupščinske večine in to baš hrvatskega, s prehodnimi izjavami in obveznostmi in da se istočasno zahteva, da na tem delu sodelujejo tudi oni elementi radikalne stranke, ki so se z besedo in delom izjasnili proti enakopravnemu sporazumevanju in katere vsa javnost smatra kot odkrite in odločne nasprotnike sporazuma, da ne spominjamo posebnih razlik z ozirom na ostala vprašanja, ki so tvorila osnovo politike se-lanje vlade kakor so: strogo spoštovanje zakonitosti in reda, enakopravnost vseh državljanov in neusmiljeno preganjanje korupcije. Predstavniki parlamentarne večine smatrajo, da je tako držanje in postavljanje teh pogojev dokaz, da obstoji med predstavniki parlamentarne večine in predstavniki radikalne stranke temeljna razlika z ozirom na pota in metode, s katerimi se more doseči sporazum Srbov, Hrvatov in Slovencev, kar je imelo biti glavna naloga ravno nove vlade. Predstavniki parlamentarne večine smatrajo, da morajo biti žrtve in popuščanja od obeh strani.

DAVIDOVIČ ODKLONI JOVANOVIČEVO VABILO ZA SODELOVANJE.

Belgrad, 20. oktobra. (Izv.) Ljuba Jovanović je ob 4 popoldne sporočil Ljubi Davidoviču, da je prejel mandat za sestavo koncentracijske vlade in ga je povabil k sodelovanju v tej vladi. Davidović je na podlagi sklepu parlamentarne večine sodelovanje odklonil. Nato se je podal Jovanović na dvor in je kralja obvestil o položaju. Kralj je takoj poklical na dvor Ljubo Davidoviča, kjer je Davidović dobil tudi Ljubo Jovanoviča. Kralj je nagovarjal Davidoviča, naj vstopi v Jovanovičovo vladu. Nato je Davidović sklical sejo ministrskega sveta.

PRICAKOVANJE V NEDELJO PONOČI.

Belgrad, 20. oktobra. (Izv.) V nedeljo ponoči so bili poslanci vseh klubov zbrani v kubovih sobah v parlamentu. Vse je napeto pričakovalo odločitve. Ljuba Jovanović je na novem sestanku z Ljubo Davidovićem izrazil željo, da bi se rešitev položaja preložila na danes, da bi bila ob 9 sklicana seja narodne skupščine samo formalnega značaja in naj bi se še ne izvolilo predsedstvo. Vladni blok je to odklonil. Zediniti se niso mogli v nobeni točki in so se zvečer ob 8 vsi razgovori prekinili. Proti devetim je šel Jovanović na dvor z Mišo Trifunovićem in je ob poldesetih obiskal že spečega Ljubo Davidoviča na domu in se je z njim le kratko razgovarjal. Da Davidoviću so se podali tudi dr. Korošec, dr. Spaho in Pečić, ki so bili pri njem do 11. Ob 11 se je odpeljal Jovanović na dvor, kamor je bil klican tudi Pečić kot od Davidoviča pooblaščen namestnik. V skupščinskem predsedstvu sta pa čakala dr. Korošec in dr. Spaho. Šele ob pol 2 sta se vrnila z dvora v parlament Jovanović in Pečić, nakar se je zopet pričela konferenca klubovih načelnikov.

Pogajanja, ki so se nato vršila, so bila brezuspešna. Ob pol 3 se je vrnil z dvora radikalni poslanec Trifunović, ki je bil odšel na dvor po brezuspešnih pogajanjih, ter je sporočil ministroma Pečiću in Nastasu Petroviču, da ju kliče kralj. Tam sta našla še Ljubo Jovanoviča. Načelniki klubov se posvetojujejo še naprej, pa ni nobenega upanja na sporazum, ker radikali v nobeni točki ne odjenjajo in se zdi, da že vnaprej vedo, kaj se bo zgodilo. Verzije o rešitvi krize so različne, pa se ne da trenutno konstatirati njih verodostojnosti, ker se ne ve, ali so mišljene samo kot pritisk na parlament. večino.

KOMUNIKE BLOKA PARLAMENTARNE VEČINE.

Načelniki vladnega bloka so nato izdali sledeči komunikate:

»Glavna naloga nove koncentracijske vlade je imela biti pripravljenje končnega

GOVORICE, DA JE UKAZ ZA IMENOVANJE VLADE PAŠIĆ-PRIBIČEVIĆ ŽE PODPISAN.

Belgrad, 20. oktobra ob 10. dop. (Izv.) Seja narodne skupščine, ki je bila sklicana za 9. uro se še ni pričela. Čaka se še na rešitev krize. Kakor se govori, je na dvoru ukaz o imenovanju Pašić-Pribičevićeve vlade že podpisan. V tem trenutku se pa poroča še od drugi verziji, kako bi bilo mogoče rešiti krizo. Načelniki strank vladnega bloka so sklenili, da pristanejo na to, da ostane predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović, Davidović pa da dobi mandat za sestavo prejšnje vlade. O tem sklepu je pravkar odšel na dvor poročati minister Pečić. Radikalni klub je vložil proti taki rešitvi svoj protest, kateremu se je pridružil tudi Ljuba Jovanović.

Belgrad, 20. okt. Ob 12. uri. (Izv.) Seja parlamenta se še vedno ni začela. Vsa-

kih pet minut se poroča o drugi kombinaciji. Tendence dvora je, da dobita vlado Pašić-Pribičević. Zadnja kombinacija, ki je prišla z dvora, je, da bi ostalo celokupno predsedstvo narodne skupščine staro, ne samo Jovanović, kakor je nato že prej pristal vladni blok. Po sklepu vladnega bloka bi se podpredsednika in tajnika parlamenta volili nanovo. Kombinacija, da ostane celokupno predsedstvo parlamenta staro, je vladni blok odklonil.

Vladni blok se sploh ne bo več pogajal v podrobnostih, ampak hoče v vsakem slučaju ostati na strogo parlamentarnem stališču, naj potem radikali na dvoru sklepajo in predlagajo, kar hočejo. Vladni blok hoče položaj razčistiti v parlamentarnem smislu in če se bo parlamentarno načelo pogazilo, bo znal voditi boj za parlamentarnizem in ljudsko voljo.

na vest, da je zopet vzpostavljen bivši P. P.-režim, je vzbudila silno ogorčenje. Splošno mnenje v tukajšnjih političnih krogih je, da bi pomenila restavracija P. P.-režima slednjo provokacijo Hrvatov.

Italija.

OPOZICIJA POLOŽI MANDATE?

Rim, 20. okt. (Izv.) »Mondo« je bil te dni prinesel vest, da opozicijski poslanci v masi položijo svoje mandate. S stvarjo se pečajo sedaj vsi listi. »Impero« naglašuje, da bi s tem opozicija prenesla svoj boj na nelegalna tla, dočim sama vedno izjavlja, da hoče do smrti čuvati meje zakonitosti. Drugi listi spominjajo na dogodke v italijanskem parlamentu l. 1906., ko je bila na dnevnem redu predloga o uporabi orožja v slučaju notranjih nemirov. Tedaj je 27 socialističnih poslancev položilo mandate ter so bile potem razpisane nadomestne volitve. Po sedanjem volivnem redu je razpis nadomestnih volitev izključen.

DELOVNI PROGRAM POSLANSKE ZBORNICE.

Rim, 20. okt. (Izv.) V soboto je na Montecitoriju obiskal predsedstveni podtajnik posl. Suardo zborničnega predsednika Rocca, s katerim sta se posvetovala o začetnem delovnem programu poslanske zbornice. Kakor zatrjujejo poučeni viri, pride v prvi vrsti na dnevni red proračun. V razpravi o proračunu notranjega ministrstva se bo pretresal tudi načrt novega tiskovnega zakona.

Razen tega bo moral parlament izvršiti nekatere volitve, da izpopolni izpraznjena mesta v zborničnem predsedstvu (dve podpredsedniški mesti) in raznih odborih.

ZAPRISEGA FAŠISTOVSKÉ MILICE.

Rim, 20. okt. (Izv.) Dne 18. t. m. je Mussolini sprejel celokupno generaliteto fašistovske milice ter sprejel njena poročila o položaju v posameznih legijah. Tekom raporta so določili podrobnosti o priliki zaprisege kralju, ki bo dne 28. oktobra. Prišlo bo 150 legij. Večje koncentracije se priredijo ob tej priliki samo v Milanu in Rimu. Mussolini izda tem povodom na črne srajce oklice.

MATTEOTIJEV PROCES.

Rim, 20. okt. (Izv.) V poteku preiskave o Matteotijevem umoru v zadnjih dneh ni bilo novih dejstev. Strokovnjaki še niso podali uspeha svojih preiskav, kar se pa do konca meseca zgodi. Kar o izidu teh preiskav objavlja časopisje, so zgolj ugibanja. — Glavna razprava v Matteotijevem procesu se ne bo vršila v Rimu, ampak politično manj prizadetem mestu. Listi imenujejo v prvi vrsti Firence.

ARETACIJA DVEH VIŠJIH ČASTNIKOV.

Rim, 20. okt. (Izv.) »Tribuna« poroča, da so zaprli dva visoka častnika — polkovnika zaradi neklih goljufivih koristolovskih činov. Imena aretiranih polkovnikov zaenkrat ne objavljajo. Dogodek vzbuja veliko presenečenje.

Reichstag razpuščen.

Berlin, 21. okt. (Izv.) Državni predsednik je danes razpustil Reichstag.

NEVIHTE V ŠPANJI.

Pariz, 20. oktobra. (Izv.) V Granadi v Španiji so silne nevihte napravile ogromno škodo.

GRKI PROTI TURKOM.

London, 20. oktobra. (Izv.) Grška vlada je dala razširiti vesti, da je nastop turške vlade proti Angliji zelo razburil grške kroge v Carigradu.

POŽAR V BERLINSKEM KINU.

Berlin, 20. okt. (Izv.) V enem tukajšnjem kinu se je vnel pri otroški predstavi film. Med otroci je nastala panika, katere žrtev je 25 otrok, ki so težko ranjeni.

ANGLEŠKO-RUSKA POGODBA.

Moskva, 20. okt. (Izv.) Ratifikacija angleško-ruske pogodbe je za dogleden čas odložena.

AVTOMOBILSKA NESREČA.

Budapešta, 20. okt. (Izv.) V kraju Tata je nek šofer zavozil preko spuščanih zavornic. V istem trenutku je privozil brzovlak in razbil avtomobil. Dve osebi sta težko ranjeni.

Beleške.

Dva nazora. Francoski notranji minister je izdal vsem prefektom okrožnic, ki prepevajo spornim društvom vsakršno politično udejstvovanje. Društva, ki bi se v tem pogledu pregrešila, bodo neusmiljeno razpuščena. — V nedeljo so pa otvorili v Zagrebu nogometni prostor »Gradjanskega« in g. Stjepan Radić je uporabil to priliko, poudarjajoč, da morajo biti hrvatski sportniki tudi dobri Hrvati, ker je treba i z nogometom odbiti vse protihrvatske navale.

Slovenska zmaga v Ptuj.

Zadnji up Nemcev na slovenski zemlji, da bi se še kdaj mogli uveljaviti v javnih zastopih, je splaval po vodi. Sprva so močno računali na Maribor, pozneje na Celje, sedaj pa na znano Ornigovo trdnjavo Ptuj. V Mariboru so hoteli dokazati, da je Maribor nemško mesto in zato so proglašali občinske volitve v Mariboru kot nekaj plebiscit. Ta »plebisцит« pa je dokazal ravno nasprotno, da Maribor ni nemško ampak slovensko mesto. Pod poraznim vtisom mariborskih volitev se tudi Celje ni moglo držati in končno tudi Ptuj ne.

Občinske volitve v štajerskih mestih so dokazale, da je nemštvo v naših krajih bilo umetno vzgojeno in umetno vzdržano od bivših avstrijskih vlad, danes pa je skopelo kot pomladanski sneg, ker ne uživa več vladne podpore.

Volitve so se vršile popolnoma mirno. Trajale so od 8. zjutraj do 5. popoldne.

Rezultat je sledeč:

1. Narodni blok je dobil 408 glasov in 20 odbornikov.

2. Socialisti: 102 glasa, 1 odbornika.

3. Nemci 264 glasov in 4 odbornike.

Od narodnega bloka so bili izvoljeni:

Dr. Matej Senčar, odvetnik, Anton Blažek, knjigovodja, dr. Franc Kotnik, profesor, Anton Mačun, trgovec, Franc Lenart, trgovec, Vinko Serona, učitelj, Blaž Pihler, učitelj, Fran Mahorič, gostilničar, Fran Lenarčič, revident, Ivan Rupar, upravitelj, Josip Gorup, nadučitelj, Jakob Tobijas, višji davčni upravitelj, Jernej Rajšp, trg. pomočnik, Blaž Job, železničar, Hinko Korenjak, sedlar, Ferdo Fras, uradnik, dr. Ivan Fernevc, odvetnik, Josip Prosnik, mehanik, Avgust Kos, davč. asistent, Fran Vakotin, mizar.

Izmed Nemcev so izvoljeni:

Ivan Steudte, posestnik, Pavel Pirih, fabrikant, dr. Sikst Fichtenau, odvetnik, Valerijan Spruschina, mehanik, in socialist Ivan Šegula, mizar.

Umor v Črnekalu v Istri.

Morilec karabinierjev v Črnekalu v Istri — orjunaš Molk iz Planine pri Rakeku. Molk aretiran.

Rakek, 20. oktobra. Včeraj dopoldne so tu aretirali orjunaša Stanka Molka v trenutku, ko se je hotel z vlakom odpeljati v Avstrijo. Molk je osumljen, da je ustrelil dva orožnika v Črnekalu v Istri. Molka so odpeljali v zapore deželnega sodišča v Ljubljani. Star je 25 let ter je bil uslužben pri Windischgratzovi lesni družbi v Planini kot manipulant.

Zločin, o katerem je tudi naš list poročal, se je pripetil dne 14. t. m. malo po 11. uri dopoldne. Tedaj so našli ljudje na samotni cesti blizu Črnekala v Istri dva mrtva karabinierja. Bila sta to brigadir Rippollini in karabinier Bua, oba s črnikalske orožniške postaje. Vračala sta se bila s službenega obhoda. Ko so ju našli ljudje, je ležal Bua s puško na rami, zadet od krogle v sree, Rippollini je držal puško v roki. Oba sta bila mrtva. Morilec je izstrelil proti njima pet krogel, iz revolverja, ki so vse zadele.

Sum umora je najprej padel na cigane, ki so jih našli v bližini, a se je takoj izkazalo, da so bili na zločinu neprizadeti. Nato se je sum osredotočil na nekega tujca, ki so ga bili ljudje videli tiste dni v Kozini in Črnekalu. Bil je oblečen v črnikalske vojaški plašč, na glavi je imel planinski klobuk s šopkom planik, na nogah je imel gamaše iz rumenega usnja. Ob truplih ustreljenih orožnikov so našli s srebrnom okovano planinsko palico.

Dasi so začeli karabinierji s sodelovanjem prebivalstva nemudoma zasledovati morileca, se jim je vendar izmuznil. Toda oblast je dognala njegovo ime in bivališče in naprosila jugoslovanske oblasti, da morileca zasledujejo in aretirajo. To se je tudi zgodilo in Molk sedi od včeraj v ljubljanskih sodnih zaporih. Molk je svoje dejanje že priznal.

Kaj je nagnilo Molka do strašnega dejanja, zaenkrat ni znano. Opravičljivega razloga za to pač ni mogel izmesti. Na silobran se ne more izgovarjati, ker se v mirnem času človeku, ki nima ničesar na vesti, orožnikom ni treba braniti s silo. Zakaj je šel Molk v Italijo, kdaj je prekoratil mejo in s kakšnim dovoljenjem, je še neznano. Neglede na moralno stran dejanja, je spravil tamkajšnje slovensko prebivalstvo v najtežji položaj, ker je padel sum nanj, češ da se je izvršil umor iz političnih nagibov. Na vso srečo sta bila oba umorjena orožnika med ljudstvom priljubljena kot moža poštenjaka ter ni bilo nikakega znamenja za to, da bi se bil izvršil umor od domačih ljudi. Kljub temu ni manjkalo fašistovskih groženj z represalijami in kdo ve, kako težko bi bilo moralno črnikalsko prebivalstvo plačevati za zločin, ako ne bi bile oblasti pravega zločince tako hitro dognale. Vsekakor je storil orjunaš Molk s svojim zločinom narodni stvari slabo uslugo.

Pogreb umorjenih žrtev se je vršil dne 14. t. m. v Črnekalu ob ogromni udeležbi

Izvolitev predsedstva narodne skupščine.

V ZBORNICI NAVZOČI SAMO PARLAMENTARNA VEČINA VLADNEGA BLOKA.

Belgrad, 20. okt. (Izv.) Ob 6. so poslanci parlamentarne večine pričeli prihajati v dvorano; mirno so zavzeli svoja mesta, trdno odločeni dokončati predpisano sejo. Ko so zato zvedeli radikali, so predložili pismo željo, naj se s sejo počaka 20 minut, čemur se je ugodilo. Ko pa jih po preteku 20 minut ni bilo, se je seja pričela. Zbrani so bili vsi poslanci SLS, HRSS, JDS, JMO, zemljoradniki, in njim so se pridružili Nemci in džemijet, torej absolutna večina parlamenta. Od radikalov in samostojnih demokratov ni bil nihče navzoč. Navzoči so bili tudi voditelji bloka sporazuma in zakonitosti dr. Korošec, Ljuba Davidović in Nastas Petrović. Ministrske klopi so bile prazne kakor tudi predsedniškova klop.

Ob pol 7 je skupščinski tajnik Agatonović v grobni tišini in veliki napetosti izpregovoril:

»Po drugem členu skupščinskega poslovnika naj predseduje današnji seji najstarejši njen član. Ker mislim, da je to Jalžabetić, predlagam, da ga izvolimo začasnega predsednika.« Predlog je bil sprejet in Jalžabetić je prevzel predsedniško mesto. Otvoril je sejo in se zahvalil za zaupanje. Nato je prošil za izvolitev štirih tajnikov in je predlagal — Svetozarja Gjerdjevića, Dimitrija Popovića, dr. Nikića in Čedo Kokanovića. Skupščina je predlog sprejela.

Izvoljeni so zavzeli svoja mesta. Predsednik je odredil 5 minutni odmor. Galerije so se medtem napolnile in z veliko napetostjo so pričakovali nadaljevanja seje. Prešli so nato na dnevni red, to je, na volitev predsednika. Glasovanje je bilo tajno, z listki. Med glasovanjem so bili na predlog predsednika izvoljeni kontrolorji glasovanja, in sicer Janez Brodar, Hadžikačić, Radosavljević. Nato se je pričelo glasovanje. Med prvim glasovanjem so pričeli prihajati v dvorano radikali. Zvedeli so, da je Pašić odgovoril, da naj radikali poslanci z ozirom na nastali položaj izvršijo svojo dolžnost in da naj Jovanović v slučaju izvolitve sprejme to mesto, da pa takoj odstopi, čim to zahteva klub. Radikali so se udeležili drugega glasovanja, kajti glasuje se dvakrat. Isto so storili Pribičevićevi, ki popolnoma nesamostojno capljajo za radikali.

PREDSEDNIK LJUBA JOVANOVIĆ.

Izid glasovanja za predsednika je bil sledeči: Jovanović 233, Lazić 13, Radić 2, Maček 2, Bakić 1, Pečić 1, 6 praznih. Ker je Jovanović dobil absolutno večino, ga je Jalžabetić prošil, da zavzame svoje mesto, kar je Jovanović storil. Jalžabetić mu je čestital, Jovanović se je zahvalil za

zaupanje in dejal, da bo pri vršitvi svojih dolžnosti razvil največjo objektivnost in da se bo ravnal po predpisih skupščinskega poslovnika, upoštevajoč vedno dobrobit naše drage domovine.

PODPREDSEDNIKA DR. MAČEK IN DR. HOHNJEC.

Nato so prešli na 2. točko: volitve podpredsednikov in tajnikov. Za I. podpredsednika je bil izvoljen poslanec HRSS dr. Maček s 146 glasovi, za II. podpredsednika dr. Hohnjec s 147 glasovi. Radikalna in samostojna kandidata sta dobila: Bakić 93, Dragović 92. Ostali glasovi so bili razdeljeni na posamezne skupine in osebe. Za tajnike so bili izvoljeni: Kremžar (150), Radićevac Baćinić (146), demokrat Čičević (148), musliman Alić (148). Radikalni kandidati so bili stari in so dobili: Kobasica, Šijačić, Popović vsak po 88 glasov.

Novoizvoljeno predsedništvo je takoj zavzelo svoje mesto. Dr. Maček je šel na desnico, Hohnjec pa na Jovanovićevo levo. Jovanović je takoj podal besedo dr. Mačku, ki je izjavil:

»Zahvaljujem se za zaupanje in izjavljam, da bom svojo funkcijo izvrševal najbolj objektivno v dobrobit ljudstva, da bo na ta način lahko končno prišlo do mirnega sporazuma med Hrvatji, Srbi in Slovenci.«

Za njim je dr. Hohnjec podal kratko izjavo in je dejal, da se zahvaljuje za zaupanje in da bo izvrševal svojo dolžnost z ono stvarnostjo, ki je potrebna za dostojanstvo te hiše. Dr. Mačkov in Hohnjevcov govor sta bila sprejeta z velikanskim odobravanjem skupščine in galerij.

Nato je bila seja zaključena. Prihodnja seja se vrši pojutrišnjem ob 10. dop. z dnevnim redom: Volitev finančnega odbora.

Značaj te seje je bil zgodovinski. Prvič so izvoljeni v predsedstvu pravi zastopniki Hrvatov in izjava dr. Mačka je dovolj jasna ter kaže iskreno voljo hrvatskega ljudstva, da sodeluje pri dograditvi naše države na čvrstih temeljih enakopravnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Belgrad, 20. oktobra. (Izv.) Danes so največjo agilnost razvili korupcionistični elementi. Njihovi napori so razumljivi, ker njim gre za biti ali ne biti. Pred skupščino se nahajajo obtožnice proti znanim voditeljem korupcionističnih elementov. Pred skupščino je zakon o pobijanju korupcije in jasno je, da so napravili vse korake, da bi preprečili sprejetje tega zakona in obtožnic, kar bo parlamentarna večina gotovo storila, če se ji to ne omogoči na neustaven način.

Odmev belgrajskih dogodkov v Zagrebu.

Zagreb, 20. okt. (Izv.) Današnji dan je potekel v znamenju nervoznega pričakovanja, kako se bo razvila politična situacija. Že v ranih urah je izdal »Jutarnji list« posebno izdajo, v kateri se je javilo, da je obnovljena P. P.-koalicija ter da je dobil Ljuba Jovanović volivni mandat. Popoldanski listi so potrdili to informacijo. Predpoldan je sprejel g. Radić telefonsko poročilo tajnika HRSS posl. dr. Krnjevića, da ima Ljuba Jovanović v žepu ukaz o imenovanju vlade s Pašićem kot min. predsednikom, Maksimovićem kot notranjim ministrom in s Pribičevićem kot ministrom prosvete. G. Radić je sporočil dr. Krnjeviću sledeče: 1. Sedaj se ne smejo voditi nikakšna pogajanja, ki bi odlagala ali celo onemogočila sejo parlamenta. 2. Jovanović po odredbi pravilnika ni več predsednik skupščine, zato ne more sprejeti nikakega ukaza. 3. Parlamentarni klub HRSS naj takoj pozove vse klube vladne večine, da se zbere v skupščinski dvorani, kjer naj starostni predsednik zavzame predsedniško mesto in tako izvede volitev predsednika, dveh podpredsednikov in tajnika. To da se bo zgodilo tem lažje, ker je najstarejši član parlamentarne večine

posl. Tomo Jalžabetić (HRSS). 4. Ako se ostali klubi ne pridružijo tej edino ustavni in zakoniti akciji, naj celokupni klub HRSS vstopi v skupščinsko dvorano, a posl. Tomo Jalžabetić naj prečita to-le izjavo:

»Ker večina te skupščine ali name-noma ruši ustavnost in parlamentarizem, oziroma se tako razdiralnemu in zločinskemu postopanju ne protivi, zapuščajo zastopniki hrvatskega naroda skupščino in Belgrad.«

Nato je izdal »Jutarnji list« novo posebno izdajo, ki javlja, da je šla HRSS v parlament ter da je dr. Maček poslal v Zagreb sporočeno izjavo. Kmalu nato je izšla posebna izdaja »Novosti«, češ: HRSS ne zapusti Belgrada, ker se vrši redna seja parlamenta v svrhu izvolitve novega predsedstva.

Med 6. in 8. uro zvečer so pričakovali v prostorih HRSS g. Radića, ki je poprej prisostvoval vjam Hrvatskega Sokola. Prisoten je bil tudi predsednik Hrvatske Zajednice g. dr. Lorković ter mnogi odlični pristaši HRSS. Komentirali so poročila listov, vendar radi kaosa v poročilih niso prišli do definitivnih zaključkov. Edi-

slovenskega ljudstva ter oblasti. Ni treba posebej poudarjati, da Molkov zločin celokupno slovensko ljudstvo to in onstran meje najstrožje obsoja.

Umor v Ljubljani.

Ljubljana preživlja velikomestne senzacije; komaj se je javnost malo pomirila radi umora Petkovšekove, imamo zopet nov slučaj strašnega umora, ki je mogoče prav tako zamegljen in skrivnosten in nič manj pretresujoč. Zrtve umora je postal Ferdinand Pipan, trgovec oljnatih izdelkov na Resljevi cesti ob zmajskem mostu.

Ferdinand Pipan, primorski Slovenec, ki si je po prevaru s svojo pridnostjo ustanovil trgovino in je star komaj 38 let, se je v nedeljo, 19. t. m. četrto desetletje uro vračal s svojo ženo od svojega tasta Stupice, ki je sedel v mošter v Slomškovi ulici. Žena sta šla mimo glavnega kolodvora in se prav živahno pogovarjala ter se še zmenila nista, ko sta zapazila, da jima nekdo v kratki razdalji sledi. Zavila sta nemoteno po Dunajski cesti proti domu, ki stoji ob kraju Hranilnične ulice. Ulica je le malo razsvetljena in nehoti sta pospešila korake. Tu jih je pa neznane prehitel in ustavil z besedami: »Geld oder Leben!«. Nato sta se Pipan in neznane spoprijela in se le malo časa ruvala, na kar je neznane ustrelil. Pipan se je zgrudil na tla ves v krvi. Neznane je po streli takoj zbežal in pri begu glasno zaklel »hudič!«. Bežal je baje v smeri proti barakam, odnosno proti ljubljanskemu polju. Žena je v svoji zmedenosti mogla le še klicati na pomoč, nakar se je nezavestno zgrudila čez telo svojega mrtvega moža.

Kmalu nato je priletelo na državni kolodvor mlado dekle in naznanilo, da pred hišo Hranilnične hiše št. 6 leži v krvi mrtve moški, na kar je bila obveščena policija. Policijski zdravnik je ugotovil smrt vsled notranje izkravitve.

Kako se je izvršil umor?

Soproga pokojnika, Slavka, hčerka lastnika fermenarske tvrdke Stupica v Slomškovi ulici, katera je bila edina navzoča priča groznega umora, je ležala do okrog 8. ure zjutraj v nozavesti in je še-le takrat zvedela, da je njen mož mrtve. Počasi se ji je zopet oživel spomin in je dala o dogodku samem te-le podatke: Odšla sva s soprogom na obisk k mojemu očetu in sva se vračala okoli pol 10. ure domov. Šla sva po Kolodvorski ulici mimo glavnega kolodvora v smeri proti Dunajski cesti. Že pri kolodvoru sem zapazila, da nama sledi neki neznane, katerega pa nisem spoznala. Opozorila sem svojega moža, ki pa se ni dosti brigal za njega in je šel svojo pot. Ko sva zavila z Dunajske ceste na samotno in slabo razsvetljeno pot Za Bežigradom in od tam v še samotnejšo Hranilnično cesto, sem se še enkrat obrnila nazaj, ugledala neznanca in rekla polglasno soprogu: »Ti, poglej, še vedno je za nama.« Slutila sem nesrečo. Mož se je obrnil in je res ugledal temno senco za nama. Hitro se je zopet okrenil v svojo smer, toda komaj sva napravila še par korakov, je skočil tik pred hišo št. 6 napadalec pred moža. V roki se mu je zasvetil samokres in jeknil je oster klic: »Geld oder Leben!«. Pipan je dvignil prestrašen pred samokres v obrambo pleteno ročno košaro, katero je nosil v roki, toda predno je mogel odgovoriti le besedico je počil

usodni strel.

Krogla je prodrla košaro in prebila Pipanu leva prsa. Mož se je opotekel, prijel se je še za ženo in je kričnil: »Moja Slavka!«. Nato pa se je smrtno ranjen zgrudil na tla. To se je vršilo silno naglo. Komaj se je žena zavedla in videla na tleh ustreljenega moža je zaklicala nad morilecem, katerega je videla bežati »Zločinec! Lopov!« in je klicala pomoč. Klicom so se takoj odzvali sosede. Prišli so iz sosednjih hiš, dvignili Pipana in so ga prenesli v hišo št. 4 v stanovanje g. Bučana. Toda bila je vsaka pomoč zaman, strel je bil smrten in — Pipan je mrtve.

Opis morileca.

Pipanova soproga, ki je obležala v nezavesti in so jo na odredbo zdravnika dr. Avramoviča prepeljali takoj domov, je opisala morileca takole: Imel je siv visok klobuk, črne lase in brke in drap površnik. Govoril je nemško, med begom pa je šulal od njega, ko je izginil v temi, kletvico »hudič!«. Po njenem zatrdilu tu ni šlo za roparski napad, kajti takoj po besedah »Geld oder Leben!« je padel strel. In ko je napadalec videl, da je Pipan zadet in padel, bi bil lahko izvršil ali vsaj poskusil rop, česar pa ni storil, marveč je takoj pobegnil. Gre torej po njeni misli za

čin maščevanja,

pri čemer je morilec roparski napad samo slabo fingiral, da zmeša policiji sled. In res policija do sedaj še ni ugotovila, kdo je morilec, dasi je uvedla takoj po zločinu obsežno in temeljito preiskavo v cel okolici. Radi nujnega suma, ravno ker so vsi uverjeni, da gre tu res le za čin maščevanja, so aretirali nekoga S. iz Viča, katerega pa so takoj izpustili, ker vse kaže, da on ni storilec. Pač pa so obdržali še vedno v preiskovalnem zaporu radi nujnega suma maščevalnega umora sina hotelirja na »Južnem kolodvoru« Ernesta

Mikliča. Osumljen je kot morilec v prvi vrsti radi tega, ker je bil on preje zarobenec gospe Pipanove in sumijo, da je izvršil umor iz maščevalne ljubosumnosti. Uvedla je policija v tej smeri obsežno preiskavo, ki pa do sedaj ni podala še nobenih pozitivnih podatkov.

Zdravniška ugotovitev.

Na mesto zločina je šla takoj policijska komisija, ki jo je vodil dežurni uradnik gosp. Zajdel v spremstvu policijskega zdravnika dr. Avramoviča. Zdravnik je ugotovil, da je prodrla krogla levo stran prsi tik pod rebrenim bokom. Raztrgala je vrhanico in ranila desno ledvico. Smrt je nastopila takoj in sicer vsled močne in hitre notranje izkravitve. — Preiskava se je vršila cel dan in cel večer in je bilo zaslišanih nebroj prič. Policija prosi, da naj se zglase vsi, ki so videli v usodnem času zakonska Pipan, ko sta se vračala domov. — Ker vsled strahote in zagonetnosti ta slučaj še skoro prekaša slučaj umora na Vodovodni cesti, je javnost zelo razburjena in nestrpno pričakuje razkritje morileca.

Preiskava in zaslišanje obtoženega Mikliča se je silno zavlekla, ostala pa je za enkrat brez pozitivnega uspeha in bodo Mikliča, če se preiskava nepričakovano ne okrene, bržkone radi pomanjkanja dokazov izpustili.

Štajerske novice.

Občni zbor Prosvetne zveze v Mariboru se vrši neprekinjeno v četrtek 30. oktobra t. l. v Mariboru ob pol 10. v dvorani palače Zdravne gospodarske banke (pri cerkvi Matere Milosti oo. frančiškanov) z že javljenim dnevnim redom. (Prvotno določeni prostor za občni zbor v sobi Koroška cesa 1 se s tem preklicuje.) Ministrstvo za promet je dovolilo z odlokom od 4. okt. t. l. št. 21.214 1924, vsem udeležencem občnega zbora na železnica polovične vozne cene pod že običajnimi pogoji, t. j. vsak udeleženec kupi na domači vstopni postaji cel vozni listek za v Maribor; ta vozni listek mora biti žigovan s postajnim žigom, v Mariboru ga ne sme nihče oddati, ker velja s potrdilom predsedništva občnega zbora, ki ga dobi vsak udeleženec na licu mesta, za brezplačno vožnjo domov. Izredna važnost letošnjega občnega zbora zahteva, da pošlje sleherno včlanjeno društvo vsaj 1 delegata, ki mora imeti predpisano potrdilo. Izposlovana ugodnost polovične vozne cene — veljavna do vključno 3. nov. t. l. — omogoča udeležbo tudi siromašnim in oddaljenim društvom, tako, da ne sme biti prav nobenega izgovora, ki bi mogel opravičevati odsotnost. »Delo izobrazbe je v resnici najbolj potrebno« je dejal dr. J. E. Krek, katerega učenci in posnemovalci hočemo biti. Zato pa se mora poprijeti tega dela ves narod, ker »doba narodovega življenja je delavnik njegovih gradivcev«, je učil isti naš mojster. Zagibati se morajo vse roke od najpreprostejšega do najzobrazenejšega člana naše velike slovenske krščansko-socialne družine, da ne mirujemo prej, dokler ne bo dosežena realna trditve: prosvetljen in omikan katoliški slovenski narod. Glede na to vabimo na občni zbor tudi naše somišljenike od tam, kjer še ni društva, a ga žele ali bi ga morali ustanoviti, ker katoliško prosvetno društvo je potrebno prav v vsaki fari ali večji občini. Tako bodi letošnji občni zbor Prosvetne zveze v Mariboru prerod naše celotne ljudskoprosvetne organizacije v zmislu zahtev lanskega katoliškega shoda v Ljubljani in letošnjih mladinskih dnevo v Mariboru. — Predsedstvo Prosvetne zveze v Mariboru.

Tečaj za srbohrvaščino. Pouk za začetnike to so tisti udeleženci, ki niso zmožni ne slovenskega in ne srbohravškega jezika, se vrši v sredo in soboto od 7—9 zvečer. Pouk za tiste, ki so slovenskega jezika večji ali pa za tiste, ki so srbohrvaščino že nekoliko zmožni se vrši v ponedeljek in četrtek od 7—9 zvečer, vsakikrat v šolski dvorani zasebnega učilišča Ant. Rud. Legat, Moribor, Vrazova ulica 4. Vpisovanje za oba tečaja se vrši samo še kratak čas in sicer v trgovini s pisalnimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor, samo Slovenska ulica 7, telefon 100, nobene podružnice.

Dnevne novice.

Zastopniki naše industrije pri pogajanjih na Dunaju. G. dr. Ploj, predsednik jugoslovanske delegacije na Dunaju pri trgovinskih pogajanjih z Avstrijo, je pozval zastopnike naše industrije kot izvedence na Dunaj, kamor se odpeljejo že danes delegati usnjarske, kemičarske, železarske in predilniške sekcije. Stvarna pogajanja so se začela včeraj.

Živnorojska zadruga v Predosljih nad Kranjem priredi v nedeljo 26. oktobra združno premovanje goveje živine na Brdu pri Predosljih. Dopoldan ob pol deseti uri se začne pregled in ocena prigrane živine, popoldne ob 3. uri pa je živnorojsko zborovanje in razdelitev nagrad posestnikom priznane živine. — Zadruga stopa po dveletnem delu v javnost, zlasti pa pred gorenske živinorejce z združnim premovanjem, da pokaže uspehe svojega združnega dela, drugim pa da pobudo za skupno delo v živnorojskih zdrugeth. Živinorejci Kranjskega sodnega okraja, zlasti pa občinski zastopniki sosednjih občin se vlijudo vabite, da se številno udeležijo

prvega združnega premovanja po vojni na Gorenjskem.

Zdravna šola. V zimskem semestru tekočega šolskega leta se otvori na Državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani Zdravna šola, ki se prične z vpisovanjem dne 4. novembra t. l. od 10. do 12. ure dopoldne in traja do Velike noči 1925. Sprejemajo se le moški, ki so stari najmanj 16 let in so dovršili ljudsko šolo. K vpisovanju je treba prinesiti rojstni list, zadnje šolsko izpričevalo in 15 dinarjev. Šolnine ni nobene. Redni pouk se prične 4. novembra t. l. ob 2. uri popoldne in se bo vršil vsak delavnik od 2. do 7. ure zvečer. V slučaju prevlekega števila prigašenecv imajo prednost kmečki posestniki in njihovi sinovi, ki nameravajo sodelovati pri domačih zdrugeth.

Še nekaj o stočinskih falsifikatih. Dodatno k tozadevnim poročilom se je našel še en znak, po katerem se ta tip ponarejenih 100dinarskih bankovcev najbolj spozna. Pri pravem bankovcu namreč so na strani ciriliskega besedila zadnje tri male črne številke levo zgoraj, v sredi in desno spodaj enake, medtem ko se pri ponarejenih 100dinarskih bankovcih razlikujejo. Toliko občinstvu v blagohotno obvestilo.

Iz škofjeloške okolice. V škofjeloški okolici že nad štirinajst dni rogovili in vzemirja neznana vlomilka in tatinska tolpa. Najprej je obiskala posestnika Pečnika iz Bodovelj pri Škofji Loki. Vdrla je v sobo bogoslovca Pečnika in odnesla skozi okno celo postelj. Žimnico, nočno omarico, perilo in nekaj obleke. Da jim nočnja ni delala preglavice, so ukradli sosedu Slogi ročni vozilek in plen lepo odpeljali. Baje so jim orožniki že na sledu. Kmalu za tem so pa v Zmencu obiskali kar dva posestnika. Toda sreča jim ni bila mila. Pri Pavlinu so bili prepadeni in v zmedenosti je član čedna družbe mogel odnesti samo dve kokoši. Ker so bila v Zmencu tla že prevroča, se je najbrž tista družba preselila v Dorfarije pri Zabulci in vdrla v prostore posestnika Burjan-Cof. Iz sobe so odnesli vse boljše perilo in obleko domačih deklet; ker jim to ni zadostovalo, so iz hleva iztirali še kravo in brez sledu izginili. Krava jim je bila najbrž opešala in so jo zato pustili v precej oddaljenem gozdu, kjer jo je našel sosed. Kakor doznavamo, se je tolpa premaknila proti Stražišču, kjer pa ni imela sreče. Biti po mora dobro organizirana. Upanje je, da jo zasledijo.

Požar na Klanec pri Kranju. Včeraj zjutraj ob 5. uri je nenadoma izbruhnil požar na Klanec pri Kranju in sicer na skednju. Kmalu se je razširil tudi na hišo. Skednja je popolnoma upepeljen, hiša pa delno. Požar je zagoneten, sumijo pa, da je moral zažgati kak nepreviden »popotnik« z žegnanjske nedelje.

Uspeh razstave zagrebških umetnikov v Splitu. Razstava zagrebških »Neodvisnih umetnikov« v Splitu je dosegla zelo lep uspeh. Razstavo je posetilo do 1000 oseb, a prodanih je bilo 22 velikih slik za okroglo 70.000 Din.

Stradalni štrajk invalidov v Zagrebu. Invalidi na Brestovcu v Zagrebu nadaljujejo stradalni štrajk. V soboto so se trije invalidi od slabosti onesvestili, a ostali kljub temu vztrajajo dalje in odklanjajo vsako hrano.

Zveza dimnikarjev za kraljevino SHS. Je dovršila svoja pravila ter jih predložila v Belgradu kompetentni oblasti.

Regulacija Ibra in Sitnice. Na inicijativno kmetijskega ministra ter ministra zgradb bodo pričeli prihodnjega meseca z regulacijo Ibra in Sitnice v bližini Kosovske Mitrovice. Regulacija struge se bo izvršila v zvezi s premostitvijo trga Mitrovice.

Samomor orožnika. V nedeljo 19. t. m. zvečer se je v Lukovici ustrelil orožnik Alojzij Lubič, doma z Grosuplja, star okoli 24 let. Vzrok samomora ni znan.

Najmoderneje moške in damske kroje, preizkušene, razpošile in izdeluje po meri od ministrstva za trgovino in obrt koncesionirana krojna šola, Židovska ulica 5-I, Ljubljana. Tečaji za krojače, šivilje in nešivilje.

Pozor! Preden kupite

prepričajte se, da ima največjo in nalcenostno zalogo za gospode, kramne zimske aune najnovjšega kroja, nepremotljive dežne in hubertus plašč ter pelerino priznano strogo solidna trdka

Pred Škofijo 19. FRAN LUKIČ Pred Škofijo 19.

Ljubljanske novice.

Predavanje dr. Metzgerja. V nedeljo popoldne je predaval ustanovnik in vodja »Belega križa« dr. M. J. Metzger v Jugoslovanski tiskarni o nalogah in organizaciji laiškega apostolata. V zelo lepo zasnovanem govoru je pojasnil načela te v nekaterih državah že cvetoče organizacije in razložil, kako se požrtvovalni njeni člani praktično udeležujejo, da kot laički apostoli oživljajo prvotnega apostolskega duha in se bore proti modernim poganskim pojavom človeške družbe. Govornika je z zanimanjem poslušalo prav lepo število poslušalcev, ki so se udeležili živahne debate, ki je sledila pre-

davanju. Govornik je znal poslušalce zavzeti za stvar.

Ij Božičnica za revne otroke v Ljubljani. Vsa ljubljanska dobrodelna društva so sklenila prirediti v mesecu decembru skupno božičnico za revne otroke. V to svrhu se je sestavil odbor, ki obstoja iz zastopnikov mestnega magistrata in vseh društev ter ima nalogo izvršiti vse priprave za prireditev te božičnice. Ker je število revnih otrok zelo veliko in je potreba zlasti pri nekaterih otrocih zelo velika, bode odbor apeliral na usmiljenost občinstva ter izvršil v to svrhu obsežno nabiralno akcijo. To nabiralno akcijo izvedejo posamezna dobrodelna društva po tom svojih članov. Da se ne bo te akcije izrabljalo od strani raznih sumljivih elementov, v kake nepošteno namene, opozarjamo že sedaj občinstvo, da se bodo nabirali darovi za božičnico za revne otroke potom posebnih nabiralnih pol, ki bodo potrjene od mestnega magistrata. Vsak darovatelj dobi potrdilo, s katerim se lahko izkaže, da je že priložil svoj obolus k tej akciji. Upati je, da akcija dobrodelnih društev ne bode brezuspešna ter da uspe v polni meri. Apeliramo že sedaj na usmiljena srca, da ne zavračajo nabiralk raznih društev ter da vsak po možnosti prispeva, da olajša vsaj enkrat bedo revnih otrok. Dne 1. in 2. novembra t. l. izvedejo dobrodelna društva potom svojih članic prvo nabiranje darov za božičnico. Na več krajih bodo podajale dame sveče ter bodo razna društva postavila nabiralnike. V Ljubljani, dne 20. oktobra 1924. — Socijalno politični urad.

Ij Umrlj je v nedeljo v Šmartnem pod Šmarno goro 76letni mestni uslužbenec v p. g. Fran Hribar. Pred leti je imel svojo trgovino usnja na Sv. Petra cesti. Tri leta je bil tudi član občinskega sveta ljubljanskega. Bil je mož poštenjak, stara čvrsta domača korenina. Pokopljejo ga danes ob petih popoldne. Vrlemu možu ohranimo časten spomin.

Ij Sadni sejem podaljšan. Kakor smo zvedeli od prirediteljev sadne razstave, traja sadni sejem še v torek dne 21. t. m. Interesente opozarjamo, da morejo dobiti na sejmju še mnogo trpeznega in dobrega sadja, ki ga morejo kupiti na razstavi po ugodni ceni.

Ij Umrlj so v Ljubljani: Marija Kovačič, zasebnica, 38 let. — Pavel Marija Pollak, sin industrijca, 2 dni. — Anton Kumše, zasebnik, 69 let. — Ivana Oblak, tobačna delavka v p. 61 let. — Ferdinand Grobin, sprevednik elektr. cestne železnice, 54 let. — Marija Grebenc, občinska uboga, 76 let.

Ij Na pomoč! Kdo bi hotel pomagati ubogi slovenski koroški rodbini iz revščine na ta način, da bi čez dan zaposlil proti odškodnini eno žensko osebo kot pisarniško pomožno moč ali pri svoji družini ali v prodajalni. In, ali bi se našel dobrotnik, ki bi omogočil z brezplačno hrano ali stanovanjem revnemu pridnemu koroškemu dijaku nadaljevanje visokošolskih študij. Ponudbe naj se naslove na dr. Val. Rožiča, prof. nate hniški srednji šoli v Ljubljani.

Ij Prvotratni sladek most se toči v Škofjovi kleti.

Ij Pojasnilo. Poročali smo, da je gospe Kokotec opeharila neka kmetica za jajca in košaro, kakor je pozneje policija ugotovila, si je gospa Kokotec delj časa zadržala, ko je menjala denar; kmetici se je pa mudilo domov, in je izročila košaro z vso vsebino znaniki na trgu, da jo drugi dan izroči Kokotčevi. Na ta način sta se obe sporazumeli.

Ij Nesreča. V tovarni »Saturnus« je bil zaposlen že delj časa Horvat Rudolf, doma iz Središča, in sicer pri dvigalu. Ko se je dvigalo dvigalo navzgor, je Horvat ali po ne previdnosti ali kako gledal navzdol, tako da mu je v naglici spodnje dvigalo pretisnilo glavo. Prepeljan je bil takoj v bolnico. Njegovo stanje je obupno.

Ij Drag sprehod. Nedeljski sprehodi so lepi, včasih pa dragi. Izrabljajo jih razni umovičji in pretkanci. Usoda je hotela, da je neznane take vrste obiskal revno Marijo Pompe v Gledališki ulici št. 2, seveda ko je bila odsotna na sprehodu. Na obisku si je neznane iz kredence privoščil 600 Din in jo tako hitro odkuril, da je pozabil zapreti vrata, ki jih je vlomil.

Ij Z Vodnikovega trga. Vodnikov trg se čisti. Te dni so aretirali zagonetno in podjetno družbo pri »zeljareh«, ki je veržila s saharinom in izvabljala z nedovoljeno menjalnico, kateri so bile najhvaležnejši objekt srebrne krone, razne pasante. O pisani družbi še poročamo.

Ij Tatvina. Francu Purkare sta bila z dvorišča ukradena dva oleandra, vredna sto dinarjev. Čudno, da so med tatovi tudi ljubitelji rož!

Ij Policijska kronika. Od 18. do 20. oktobra so bile vložene sledeče ovadbe: 1 radi umora, 1 radi tatvine, 9 radi prestopka cestno-policijskega reda, 1 radi prekrščenja policijske ure, 2 radi nedovoljene godbe, 1 radi nedostojnega vedenja, 1 radi razgrajanja, 1 radi telesne poškodbe. Napovedani aretaciji 2.

Ij Ne zamudite! Ugodna prilika! Modno blago, križasto in črtasto za krila in kostume po bajno nizkih cenah. Vsled opustitve trgovine velika prodaja vsega manufakturnega blaga, sukna itd. po vsakih vsprejemljivih cenah pri Jos. Bedrač, Aleksandrova c. 12

Gospodarstvo.

Sadni sejem v Ljubljani.

V soboto, dne 18. t. m. se je otvoril v Ljubljani sadni sejem, in sicer v paviljonu L, kjer je bila za časa velesajma lovsko-planinska razstava. Razstava je trajala tri dni in se nadaljuje še v torek.

Initiativo za sadni sejem v Ljubljani je dala Sadjarsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo, ki se lepo razvija. Saj je imelo omejeno društvo lani samo 24 podružnic, letos pa jih ima že 40. Ravnotako je bilo lani članov 2134, letos pa je njih število naraslo že na 4124.

Sadni sejem v Ljubljani ima namen zblizati kupce s producenti, kar je oskrbel urad ljubljanskega velesajma. Letošnji sadni sejem znači prvi poskus, ki se je dobro obnesel in pričakovati je, da se bodo take razstave vsako leto ponavljale, kar bi vsekakor pospeševalo razvoj našega sadjarstva. Z reklamo je uspelo privabiti kupce v zadostnem številu. Tako so se oglasili kupci izlasti iz Vojvodine, potem pa tudi iz inozemstva, predvsem iz Avstrije.

Kar se tiče razstavljalcev, so bile v prvi vrsti zastopane podružnice sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo, pa tudi posamezni producenti so se udeležili razstave v lepem številu. Tako so bile zastopane podružnice Šmartno ob Paki, Braslovče, Vojnik, Kamnik, Vodice, Litija, Predoslje, Središče, Slov. Bistrica itd.

V kupčiskem oziru je razstava dobro uspela. Zanimanje za lepo sadje je bilo veliko. Vrste kakor n. pr. grafenštajneri, pisane karolinke, kanadke, lančberške renete, Harbertove renete, razne parmene so se izvrstno prodajale. Že koj v soboto je bilo opaziti na velikem številu zabojev napis »Prodano«. Pa tudi trpežno gospodarsko sadje (bobovci, mežančkarji-gambocvi, pogačarji, štetinci, različni kosmači itd.) je našlo dovolj odjemalcev.

Obisk te razstave je bil izredno zadovoljiv. Med drugimi si je ogledal razstavo tudi vladika ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič. Ogledalo si je razstavo tudi dijaštvo raznih šol pod vodstvom svojih strokovnih učiteljev. Zlasti v nedeljo je bilo izredno veliko obiskovalcev tako radovednežev kakor resnih interesentov. Kupčija, posebno z vzorci je bila živahna.

Sadni sejem se zaključil v torek zvečer. Uspeh razstave je nad vse zadovoljiv in upamo, da bo pripomogla v dobri meri k napredku našega sadjarstva.

F. K.

Naše vinarstvo.

Zares aktualno je postalo v zadnjem času vinsko vprašanje v naši državi. Od raznih strani se slišijo nasveti in migljaji, pa tudi poljedelsko ministristvo je pred kratkim sklicalo anketo vinarov strokovnjakov v Belgradu s ciljem, da se končno dožene pravec in smer, po katerem naj bi se naše vinogradništvo v bodoče razvilo.

Upoštevač pred vsem večino našega vinogradništva, to je našega malega vinogradnika-producenta, ki z največjo vnemo in zanimanjem obdeluje, sicer še po svoje, svoj vinograd, ne oziroma se mnogo na napredek modernega vinogradništva, je glavna naša bodoča naloga, istemu pomagati in ga gospodarsko povzdigniti.

Njegovo celotno doseganje gospodarjenja je žalibog več ali manj pasivno računajoč, da ima v desetih letih le par let dobrih, ko lahko proda svoj vinski pridelek, med tem ko mu daje večina letin le malenkostne dohodke posebno če nevestevši poškodb po ujmah, kakor n. pr. toča, peronospora itd. Nadalje, ker je zaposlen večinoma v svojem vinogradu, vsled tega ostala kmetija več ali manj trpi in se površno obdela. Potem je še stara navada, da smatra on vino kot bistven in neobhodno potreben del svoje nekdanje hrane; vse skupaj vzeto, napravi v resnici njegovo gospodarstvo pasivno. In zares nemški izrek »Weinland — Armland«, kakor se sliši pogosto iz ust raznih nevinogradnikov, je navidez upravičen kljub temu, da se goji vinska trta že tisočletja in da vlada v mnogih vinorodnih krajih Evrope blagostanje in napredek, kakor n. pr. v Franciji in Nemčiji.

Naša naloga je torej, da se pomaga malemu vinogradniku in zagotovi njegov obstanek, ker le v tem obstoji napredek in procvit našega bodočega vinogradništva.

Ako k temu prištejemo še druge napake našega vinogradništva: površno razmnoževanje manj vrednih kvantitativnih trtnih vrst, brezsmiselno razmnoževanje direktno produktivnih amerikanov, napačna vzgoja, nezadostno gnojenje in površno oskrbovanje vinogradov, zlasti poleti pri zatiranju boleznih in škodljivcev, nadalje prezgodnja trgatve, starokopitno ravnanje in kletarenje z moštom in vinom, pomanjkanje obče veljavnega vinskega zakona, neurejena vinska trgovina, neumevanje važnosti vinskega združništva, neizmerna domača potrata vina, vidimo, da nas čaka še obilo in temeljitega dela, ki povzdigi našega vinogradništva, njegovemu slovesu in zmožnosti obče svetovne konkurence.

g Sladkorni kartel v Jugoslaviji. Kakor smo doznali tekom današnje noči, je bil kartel vseh sladkornih tovarnov v državi po dveh dnevih pogajanjih načeloma sklenjen včeraj. O podrobnostih glede cene, prodaje kakor tudi zastopstev, se tovarne še nadalje pogajajo. Gotovo je, da bode cena sladkorju višja ter se je ista imenovala danes: približno Din 14.— za odjem celega vagona kristalnega sladkorja, kar pa, kakor že rečeno, še ni natančno določeno.

g Gibanje obrtništva v času od 1. aprila do 30. junija 1924. V drugem četrtletju 1924 je bilo v Sloveniji prijavljenih 590, odloženih pa 205 obrtov. Prijave zadeva 198, odjave pa 49 vrst obratov. Največ prijav (odjav) izkazuje nastopne stroke: kovači 28 (9), kolarji 12 (4), žage 12 (5), mizarji 46 (15), sedlarji 9 (1), krojači 48 (12), krojačice 56 (4), čevljarji 84 (26), mlin 28 (15), peki 19 (8), mesarji 20 (5), prevozniki 12 (1), gostilne 64 (43).

g Gibanje industrije v II. četrtletju 1924. Na podlagi uradnih podatkov se je v II. četrtletju 1924 prijavilo 25, odjavilo pa 7 tovarniških obratov in drugih večjih podjetij. Odjave se razdele na nastopne stroke: 1 kovinolivarna, 1 izdelovanje nogavic in pletenin na tovarniški način, 1 izdelovanje cementne strešne opeke, 1 izdelovanje cementnih predmetov, 1 parna žaga in 2 izdelovalnici čistila za čevlje. Prijave se razdele nastopno: pilarnstvo (1), kovinolivarno (1), izdelovanje furnirjev (1), izdelovanje igrač (1), izdelovanje žimnatih izdelkov (1), izdelovanje nogavic in drugih pletenin (1), izdelovanje cementne strešne opeke (3), izdelovanje cementnih izdelkov (2), izdelovanje cementnih cevi in korit (1), izdelovanje locenjskih žag (1), strojno ključavničarstvo (4), napeljava centralne kurjave (1), puškarstvo (1), izdelovanje tehničnih (1), parna žaga (1), strojno pletenje (2), izdelovanje čistila za čevlje (1), mlarna (1), izdelovanje bučnega olja (1).

g Železniška konferenca na Sušaku. V svrhu določitve novih voznih redov se vrši na Sušaku konferenca ljubljanskega in zagrebškega železniškega ministristva. Tej konferenci bodo prisostvovali tudi zastopniki interesiranih trgovskih in obrtniških zbornic ter gospodarskih korporacij.

g Železniški material za popravilo prog. Naša država je naročila v Nemčiji na račun reparacij mnogo železniškega materiala. Radi cenejšega transporta se bo dovažalo blago po morju v našo državo. Ravno te dni pričakujejo na Sušaku dva parnika »Achilles« in »Tellus«, ki sta že avizirana. Parnika bosta uvozila samo železniški material za popravila na progi Zagreb-Beograd, ter za zgradbo proge Gračac-Knin.

g Vinska letina v Hercegovini in Dalmaciji. Iz Mostara poročajo, da je količina letošnje vinske letine v Hercegovini za približno 20 odstotkov manjša kakor lani. Vendar pa je kakovost znatno boljša kakor lani. Povpraševanje po novem vinu je zelo živahno. Oglašajo se tudi kupci iz Slovenije. — V Dalmaciji je donos zadovoljiv, vendar pa zaostaja za onim lanskega leta.

g Izvoz živine skozi Rakek v Italijo. V mesecu septembru t. l. je bilo izvoženih skozi Rakek v Italijo 1607 konj, 5233 goved, 38 telet ter 144.000 komadov perutnine.

g Češkoslovaško zunanje posojilo. Kakor javlja »Češke Slovo«, bo Češkoslovaška najela zunanje posojilo v znesku 30—50 milijonov dolarjev. Tozadevna pogajanja so se že začela.

g Zvišanje cen gornješleskemu premogu. Zaradi povišanja delavskih plač so se cene gornješleskemu premogu zvišale za 2 oziroma 1.50 zlatov.

g Poljski proračun za leto 1925. Ravno kar izdelani poljski proračun za leto 1925 izkazuje dohodke v višini 1980 milijonov zlatov, izdatke pa v znesku 1830 milijonov zlatov.

g Izvoz masla iz Finske. Vrednost v teku prvih 9 mesecev t. l. iz Finske izvoženega masla znaša 213 milijonov finskih mark napram 178 milijonov v istem razdobju preteklega leta.

Borze.

20. oktobra 1924.

DENAR.

Zagreb. Italija 2.995—3.025 (3.075—3.105), London 308.75—311.75 (317—320), New York 68.40—69.40 (69.90—70.90), Pariz 3.575 do 3.625 (3.70—3.75), Praga 2.045—2.075 (2.091 do 2.1210), Dunaj 0.0970—0.0990 (0.098850 do 0.100850), Curih 13.27—13.37 (13.57—13.67). Tendence zelo slaba, blaga dovolj na razpolago.

Curih. Belgrad 7.50 (7.375), Budimpešta 0.0068, Berlin 1.24, Italija 22.71 (22.75), London 23.40 (23.89), New York 521 (521), Pariz 27.80 (27.25), Praga 15.50 (15.50), Dunaj 0.00735 (0.00735), Bukarešt 2.70, Sofija 3.775.

Dunaj. Devize: Kodanj 12.255, London 318.500, Milan 3.089, New York 70.935, Pariz 3.727, Varšava 13.600. Valute: dolarji 70.460, angleški funt 316.700, francoski frank 3.725, lira 3.065, dinar 1.022, češkoslovaška krona 2.102.

Praga. Devize: Lira 148.125, Zagreb 49.10, Pariz 178.125, London 152.30, New York 33.95.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7 % investicijsko posojilo iz l. 1921. 61 (blago), Celjska posojilnica, d. d., Celje 208 (denar), Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 225—232, Merkantilna banka, Kočevje 122—127, Prva hrvaška štedionica, Zagreb 917 (denar), Strojne tovarne in livarne, Ljubljana 130—150, Trboveljska premogokop. družba, Ljubljana 420 (blago), Združene papirnice Vevče 113—120; 4 1/4 % zastavni listi Kranjske dež. banke 17 (blago), 4 1/4 % kom. zadolžnice Kranjske dež. banke 89 (blago).

Zagreb. Hrvatska Eskomptna banka 107 do 110, Hrv. slav. zemaljska hipotekarna banka, Zagreb 55.50—57.—, Jugoslovenska banka, Zagreb 103—104, Prva hrvaška štedionica, Zagreb 915—917, Slavenska banka, Zagreb 86—88, Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 220, Dioničko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 94—95, Hrv. slav. d. d. za ind. šečera, Osijek 850—890, Narodna šumska industrija, Zagreb 70, Gutman 700—720, Slavonija 70—78, Trboveljska premogokop. druž., Ljubljana 400—450, Združene papirnice Vevče 122, 7 odst. drž. invest. posojilo 63.75—64, vojna odškodnina 112.50—114.

Dunaj. Živnostenska banka 725.000, Alpine 348.000, Greinitz 189.000, Kranjska industrijska družba 700.000, Trboveljska družba 435.000, Hrvatska eskomptna banka 151.000, Leykam 107.000, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 56.500, Avstrijske tvornice za dušik 165.000, Gutman 440.000, Mundus 800.000, Slavonija 79.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Hmelovke, od 6—8 m dolžine, od 5 cm debeline na drobnem koncu, fco nakladalna postaja, za tekoči meter —.75; smrekovi in jelovi hlodi, 4 m dolžine, 25—60 cm prem., fco nakladalna postaja 300; bukovji krlji, sveži, od 2.25 m naprej, od 25 cm prem., naprej, la, fco meja 400; deske III, fco meja 530; bukova drva, obrobjena, suhe, fco nakladalna postaja 5 vag. 22, 23, zaklj. 22; oglje la, vilano, fco meja 115. — Zito in poljski pridelki: pšenica domača, fco Ljubljana 385; pšenica bačka, par. Ljubljana 435; koruza bačka, par. Ljubljana 335; oves bački, par. Ljubljana 320; laneno seme, fco Ljubljana 680, 700; pšenična moka št. 0 bas. bačka, fco Ljubljana 625; krompir, fco Jesenice 120. — Stročnice, sadje: fižol ribničan, orig., fco Ljubljana 465; fižol ribničan, b-n, čistčen, fco Postojna trans. 615; fižol prepelčar, orig., fco Ljubljana 480; fižol prepelčar, b-n, izbran, fco Postojna 1 vag. 560, 600, zaključ. 600; fižol mandolon, orig., fco Ljubljana 350; fižol rujavi, orig., fco Ljubljana 350; jabolka za prešanje, fco nakladalna postaja 60; jabolka sort. la, fco nakladalna postaja 225.

Prosveta.

pr Študijski koncerti ob znižanih cenah. Koncertna in operna pevka gospa Lovšetova priredi tekom letošnje koncertne sezone tri študijske koncerte ob znižanih cenah. Na prvem koncertu, ki se vrši v četrtek dne 6. novembra nam zapoje celo vrsto najznamenitejših in najlepših biserov ruske pesemske glasbene literature. Na teh koncertih bodo zastopani sledeči avtorji: Rimski-Korsakov, Gričkaninov, Gliere Borodin, Kjuj, Musorgski itd. Na drugem koncertu nam poda zgodovinski pregled cerkvene glasbene literature, na tretjem pa celo vrsto pesmi raznih avtorjev svetovnega slovesa, dočim nam je pregled jugoslovske pesemske literature podala že na svojem lanskem koncertu, ki se je vršil v okvirju jubilejnih koncertov Glasbene Matice. Natančnejši spored javimo v prihodnjih dneh.

pr Na polju vzgojeslovja je izšla knjiga: Kinderseelsorge, Mih. Gatterer S. J. Založba v Inomostu, Fel. Rauch 1924. V knjigi, ki obsega 223 strani je pisatelj povzel iz svoje katehetike (8. izdaja 1924) nauke, ki obnavljajo praktično versko vzgojo. V prvem poglavju poudarja delo za dušo otrokovo pred šolsko dobo, v ostalih pa vzgojo šolske mladine. Podaja zlasti evharistično vzgojo v zvezi kako navajati mladino, da bo razumela pomen sv. maše, spovedi in sv. obhajila, kako na podlagi pravega razumevanja nvesti šolsko mladino, da bo pravilno sodelovala in tako praktično vzgojena stopila v življenje z ljubeznijo v srečo do sv. maše in sv. zakramentov. Naveže se nauk o sv. birni, o sv. poslednjem olju, o molitvi, treh božjih čednostih, o različnih vrstah katehez, o različnih pripomočkih vzgoje, zlasti o Dejanju sv. Detinstva in kongregacijah. Knjiga bo gotovo katehetom in dušnim pastirjem dobrodošel pripomoček v njihovem delu.

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

21. oktobra torek zaprto.

22. oktobra sredo Šestero oseb išče avtorja.

Red B.

23. oktobra četrtek Pri Hrastovih, slavnostna predstava ob 50 letnici rojstva pisatelja Ksaverja Meška.

24. oktobra petek Moč teme. Red D.

25. oktobra sobota Firma P. B. Red F.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

21. oktobra torek Rigoletto. Red D.

22. oktobra sredo Majska noč. Red F.

23. oktobra četrtek Zaprto.

24. oktobra petek Netopir. Red C.

25. oktobra sobota Carjeva nevesta. Red E.

Za 50letnico rojstva enega najpriljubljenejših slovenskih pisateljev Ksaverja Meška vpripori Narodno gledališče v Ljubljani njegovo dramo »Pri Hrastovih«. V vlogah nastopijo: ga. Vera Danilova, ga. Juvanova, ga. Marija Vera, ga. Medvedova, gđc. Rakarjeva in ga. Šaričeva ter gg. Cesar, Gregorin, Jan, Kralj, Levar in Rogoz. Režija je v rokah g. Šesta. Slavnostna predstava se vrši v četrtek dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer v dramskem gledališču.

Turistika in sport.

PRAVILNIK ZA TEKMO BRAKOV.

Klub ljubiteljev brakov v Ljubljani priredi dne 26. oktobra t. l. v grosupeljskem delu lovišča v hribu Kamnigori tekmo. K njej so pripuščeni psi braki, ki so toliko čistokrvni, da se lahko vpišejo v rodovno knjigo J. R. B. in dobe pri smotri vsaj dobro. Po prihodu vseh jutranjih vlakov v Grosuplje (okrog 7. ure) se zbere udeležniki na dvorišču gostilne gosp. Ivana Rusa. Tam se bo najprej vršila smotra psov. Te smotre se udeležijo lahko vsakdo, ki hoče dati oceniti svojega braka, četudi ne tekmuje. Po smotri žrebanje k tekmi prijavljenih psov, nato odhod v lovišče. Psi se bodo preizkuševali posamezno. Vsak pes sme iskati in goniti največ eno uro. Nato se vjame in priveže, četudi ni nič spodil. Če prej neha goniti, se to zgodi še prej. Takoj se spusti drugi tekmeč. Ko preteče določeni čas, se bo dalo znamenje z lovskim rogom, za odstrel. Stojlišča bodo namreč vsa zasedena in ko zapoje rog, je treba zajca ustreliti, psa pa vjeti in privezati. Zategadelj naj bo vsakdo (tudi gledalec) preskrbljen s puško in verižico. Lisica se takoj odstrela, ne da bi se čakalo na rog. Ko bo prvi pes izpuščen, se podajo sodniki z opazovalci na vzvišen prostor, kjer bo mogoč pregled in se po potrebi pomičejo po lovišču dalje, da more vsak pes-tekmeč, iskati po še neoblovljenem delu lovišča. Opoldne kratek odmor. Popoldne se tekma nadaljuje na enak način; če bo treba tudi še ponedeljek. Tekma se vrši ob vsakem vremenu, vodi jo g. dr. Ivan Lovrenčič. Za sodnike so določeni predsednik K. L. B. Henrik (baron) Lazarini, Viljem A. Fuhrer in Ivan Rus-Breže. Ocenjevalo se bo: vodljivost, poslušnost, iskava, način gonje, glas, vztrajnost in obnašanje pri ustreljenih divjačinah. Dobitki so zaenkrat določeni trije: I. 100 Din, II. 75 Din, III. 25 dinarjev. Poleg teh se bodo razdelila tudi še druga častna darila. Sodniki niso vezani na kakšne predpise in sodijo po lastni uvidenosti. Vodja tekme je upravičen njej spored izpremeniti. Prijave so dopustne tudi še na dan tekme, tik pred smotro; plačati se pa mora dvojna prijavina torej 10 Din. Zvečer se v gostilni Ivana Rusa razglasi ocenitev. — Ljubljana, dne 20. oktobra 1924. Henrik (baron) Lazarini, predsednik, Peter Zmitek, tajnik.

NOGOMETNE TEKME 19. OKTOBRA.

Ilirija : Primorje 9 : 0, rezerva 3 : 0. Prvenstvena tekma med Ilirijo in Primorjem je privabila na igrišče Primorja do tisoč gledalcev, ki so prisostvovali sicer interesantni, toda enostranski igri. Zmaga Ilirije je bila tako v predigri rezervnih moštev, kakor v igri I. moštev takoj od začetka izven vsakega dvoma; šlo je le za score, za diferenco golov, pri čemur je imela rezerva Primorja, ki je držala do polčasa rezultat 0 : 0, več sreče.

Napram primitivni defenzivni igri Primorja je igrala Ilirija posebno v prvem polčasu precizno nogomet, ki so ga motile kvečjem prestrme predločke Omana na levo krilo. Notranji napadalni trio, v prvi vrsti Oman, je mnogo in dobro streljal, Milana karakterizirala točno preračunano podajanje in pregled igre v zvezi s tem, da zna izrabiti o pravem času tudi telesno moč, za prvo razrednega vodjo napada. Dobro disponiran je bil na desnem krilu Zupančič I, medtem ko je prišel Vidmajer do veljave bolj v drugem polčasu. Med halfi sta nadkriljevala Lado in Hus nekoliko indisponiranega Zupančič II, obrambni trio Pogačar—Beltram—Miklavčič je rešil svojo nalogo s sigurnostjo, golmanu Miklavčiču je bilo v ostalem le parkrat treba stopiti v akcijo. V drugem halfinu notranji trio ni igral več s prejšnjo ambicioznostjo. Posebno je popustil Milan. Igra je vsled tega kvalitativno zaostajala za igro I. polčasa.

Primorje ni dohajalo Ilirije najprej v tehničnem pogledu, o kombinaciji skoro ni bilo sledu, forward je bil navezan popolnoma sam nase, ker so halfi igrali zgolj defenzivno. Najugodnejše se je opazalo v moštvu Ermana II, ki je do zadnjega trenutka razvijal izredno požrtvovalnost.

Sodnik Kramaršič je bil miren in točen, za naše razmere jako temperamentna publika ni vplivala nanj niti najmanj.

Rezerva Ilirije predstavlja homogeno, izravnano celoto. Sestoji izključno iz mladih, očitno zelo nadarjenih moči, ki so pod vodstvom nogometnega veterana Deržaja podali v mnogih fazah prvorazredno igro. Najboljši del moštva je bila krilska vrsta Deržaj II—Deržaj I—Verovšek. Forward je bil nekoliko neodločen pred golom (Dekleva), sr. napadalec Vrhovnik in levo krilo Kreč II pa sta zelo ugajala.

Ilirija je igrala s tekmo proti Primorju svojo zadnjo tekmo jesenske sezone. Odločila je vseh šest iger I. moštva in vse tri igre rezerve zase ter šteje s tem 12. oz. 6 točk. — I. moštvo je doseglo skupno razmerje golov 32 : 3, rezerva 24 : 0.

Rapid, Maribor : Hermes 1 : 0. Rapid je dosegel proti ljubljanskemu Hermesu prvi dve prvenstveni točki. Tekma so je vršila v Mariboru pod vodstvom sodnika Planinška. Rapid je bil boljši kot v dosedanjih svojih prvenstvenih tekmah, Hermes je igral v glavnem dobro, imel pa je tudi tokrat nekaj slabih momentov. Med drugim je zastreljal Hermes dve enajstmetrovki. Tudi odločilni gol Rapidov je rezultat enajstmetrovke.

Izpred sodišča.

Razne sodbe. Fanta Pangeršič in Zupan, iz litjskega okraja, sta imela precej hudo jezo na tovariša Janeza Gričarja, ker ju je spravil s svojim pričevanjem radi nekega pretepa v zapor, nato pa jima je še nagajal, da naj se ne jezita, češ, da je slab tak fant, ki še ni bil zaprt. Zalotila sta ga nekoč v Jemčevi gostilni, kjer sta ga pošteno ozmehala, nato sta ga pa pretepla s stolom in bičevnikom, tako da je dobil fant več poškodb po glavi in po rokah. Ker jima je Gričar žaljivke odpustil, sta bila obsojena maščevalca samo vsak na 3 tedne ječe in morata plačati razne stroške in pa 250 dinarjev za bolečine. Po sodbi so se fanije zapet pobotali in so odšli. — Nekemu boljsemu posestniku na Gorenjskem so oboleli konji za srbečico. Ker mož ni prijavil bolnih konj živinodravniški nadzorni oblasti in je konje sam zdravil ter jih obenem še vedno rabil za vožnjo, tako, da so prišli v dotiko z njegovimi bolnimi konji tudi zdravi konji iz soseske, je bil obsojen na 250 Din globe.

Dijaški vestnik.

SKUPŠČINA AKADEMSKE ZVEZE.

V petek dne 24. t. m. se vrši v dvorani Akademike doma skupščina Akademike zveze s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika; 2. poročila funkcionarjev; 3. razni sklepi AZ; 4. poročila revizorjev; 5. volitve; 6. slučajnosti.

d Sestanek Akademike marijanske kongregacije bo v sredo 22. t. m. v marijanski kapeli in sicer ob 7. uri. Tovariši, ki ste bili že lani člani, kakor tudi t. novinci, ki ste došli iz srednješolskih kongregacij, pridite polnočevno. Točno prosim. — Prefekt.

d Seja odbora SDZ v petek ob 18. uri v govorilnici semenišča. Vabljeni tudi zastopniki AZ, CAM, SS in ZS. Radi odmerjuega časa točno!

d S. S. Danes ob pol drugi uri popoldne je seja S. S. Udeležba je za vse poverjenike strogo obvezna. Na dnevnem redu je tudi volitev novega odbora. Seja se vrši v sobi akad. kluba »Borbe«. — W.

Naznanila.

Filatelistično društvo v Ljubljani vabi svoje člane, da se udeležijo v čim večjem številu današnjega sestanka (hotel Slon), kjer se razprada velika zbirka znamk po primerni ceni.

Cerkveni vestnik.

c Kongregacija za gospe pri sv. Jožetu ima danes ob 5. uri svoj redni shod, ob 4. uri pa pred shodom odborovo sejo.

~~~~~

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA

prilporeča za mesec november (vsi svetniki, verne duše, zahv. nedelja) sledeče skladbe: Foerster, 7 pogrebnih pesmi za mešani zbor. Part. Din 10.— (Lahke in lepe skladbe.) Foerster, Te Deum op. 18 za mešani zbor. Part. Din 4.— glasovi po 50 para.

Gerblj, 12 tantum ergo za mešani zbor. Part. Din 12; glasovi po Din 4. (Lahki in melodiozni napjevi).

Hladnik, Osem tantum ergo za mešani zbor in orgle. Part. Din 10.

Hladnik, Requiem op. 52 za en glas in orgle Din 6. (Lep in lahek.)

Nedved, Bone Deus za bariton solo in orgle; Din 6. (Motet poraben kot ofertorij, posebno za Gospodove praznike; zelo lepa skladba.)

Premrl, pesmi svetnikov za mešani zbor. Part. Din 12, glasovi po Din 6.

Premrl, Requiem za en glas in orgle. Din 14. (Zelo lep in primeren rekvijem.)

Premrl, 12 Tantum ergo za mešani zbor in orgle. Part. Din 12.

Sattner, Svetniške pesmi II. za mešani zbor, Din 10. (Obsega tudi lep napjev od prazniška vseh svetnikov.)

Sattner, Te Deum za mešani zbor in orgle. Part. Din 6; glasovi po Din 1. (Velikost in lepa skladba.)

GOSPODARIEM

prilporečamo sledeče knjige:

Praktični sadjar. Zbirka najvažnejših sadjarskih nauk, pojasnjena s 25 barvnimi pril. jami in 92 slikami v besedilu. Priredil M. Humek. Okusno vezana njiga 120 Din.

Sadno vino ali sadjever. Priredil M. Humek, višji sadjarski nadzornik. Ta knjiga izpopolnjuje prvo in velja Din 20.

Domači vrt. Praktični navod, kako ga ureamo, obdelujemo in krasimo. Priredil M. Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani. 48 Din, vezano 60 Din.

Breskev in marelica. Navodilo kako ju vzgajamo in oskrbuje. Priredil M. Humek. Cena 12 Din.

Nauk o čebelarstvu. A. Janša. Novi natif priredil F. Rojina, Z dodatkom Albertjev-Znidaršičev panj in kako v njem čebelarimo. Priredil M. Humek. Cena 24 Din.

Vse navedene knjige se naročajo v Jugoslovanski knjižarni v Ljubljani.

Ali že veste,
da se že po vseh trgovinah dobiva
„Družinska Pratika“
za leto 1925

Zahtevajte povsod le to našo Pratiko
Preprodajalci dobe velik popust
Obračati se je na založništvo

DRUZINSKE PRATIKE v Ljubljani

Razglas.

Kmetijska podružnica v Trbovljah naznanja, da je ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, dovolilo pod št. 2158/24 z dne 24. sept. 1924, da se v občini Trbovlje stalno preloži kramarski in živinski sejem, ki se je vršil dosedaj 3 febr. na 10. avgusta in oni, ki se je vršil 5. decembra na 5. maja vsakega leta.

Schicht

Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je že 60 let znano kot najboljšo in najizdatnejšo od vseh vrst pralnega mila.

Pravo samo s „Schicht“ imenom in znamko „Jelen“!

Razprodajajo

se pri trvdri Franc Dolenc v

Kranju sledeče stvari:

Trgovska oprema s predali, puli, omare. — Razl. mize, omare in polišto. — Razl. železne peči. — Stari veliki »Eiskasten« za led in steklenice. — Razl. omare za kartoteko, za pisarno. — Registrirna tehtnica za v tlak, teža 1000 kg, tovarne Schenker & Co., Dunaj. — Kotel za olje (kov. železo), 72 x 98 x 195 — 213 kg z 2 pipama. — Železni voz, ploč z mal. kolesi, 120 x 75 cm. — Razl. lestve. — »Heissluftapparat«, kompl. v najboljšem stanju. — Vrteče stojalo za razglednice (nem.ški fabrikat) s 96 oddelki. — Dva ventilatorja. — Mali motor 220/440, ¼ PS. — 2 sani za par konj (tovorne). — Sani za 6 oseb s 110 cm širokim tirom. — Les. stena s stropom. — Lesena tla z mecesnim robom. — 80 kartonov s pisaln. papirjem 100/100. — Dve svetilki na špiřit (1 s stojalom, 1 stens-

ka) sistem Auer. — Veliko število rogov srnjakov, gemsov in jelenov. — Kompl. angl. oprema za par konj, kompl. prsna oprema za par konj, kompl. Cabriolet oprema za 1 konja, v najboljšem stanju. — Kamenite plošče za tlak in kanale. Kameniti nastavki za stebre. — Registrir. engros blagajna 999,99 s potrdilnim listom. — Dve denarni blagajni in tudi za knjige. — Merilni aparat za petrolej ¼, 1/1, 2/1 lt la. (češka tovarna). — Pomnoževalni stroji Opalograf, Remington. — Velika omara za pisarno s predali. Širjawa 205, višina 285, globočina 50 cm. Znotraj je belo pobarvana z 2 vrati ter v najboljšem stanju. — Nastavek s šipo za knjige. — Pul pisanli s stelažo. — Mizarski »Hobellbank«. — Tehtnica (Balkenwage, Neusilber), za 5 kg za delikatesno trgovino, drogerijo ali lekarno. — Leseni baloni in iz lepene razl. velikosti. — Različne police. — Stojala iz pločevine za olje, 150—400 l vsebine (Ständer).

VINOTOČ

v »GRAJSKI KLET«, Mestni trg št. 13, toči sladki močni MOST in najboljša vina, kakor: rizling, silvanec, karminet, črnina.

Zastopstva

resnih tvrdk, ki hočejo izvažati svoje izdelke (vseh vrst) v Italijo, prevzame slovensko podjetje v Rimu, ki razpolaga s prvovrstnimi referencami ter lastnim skladiščem za les in drugo. — Pošljite ponudbe naravnost na naslov: UNIONE INTERNAZIONALE TRASPORTI, VIA CAGLIARI 44, ROMA. 6379

Zamenjam lokal

na prometni cesti, v sredini mesta, s sobo v pritličju ali v I. nadstropju, primerno za delavnico ali za snažno obrt. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »UGODNA ZAMENJAVAKOJ« št. 6557.

Kupim suhe gobe

po najvišji ceni in vsako množino. — Ponudbe z navedbo cene in vzorcem na IVAN SEVER — VELENJE 5648

Moderne damske cilind - oblike

DOŠLE v filcu, baržunu in plišu raznih barv. Cena od 300 Din, baržun filc od 160 Din naprej. — MODISTKA M. HORVAT — Ljubljana, Stari trg št. 21. 5255

SUHE GOBE (jurčke)

kupim vsako množino. — Ponudbe z naved. cene in vzorca na L. PACIULLI, Gorica (Italija). 6492

MEDICINALNO RIBJE OLJE

garantir. pristno norveško — ima LEKARNA BAHOVEC v Ljubljani (pri čevljarskem mostu). 6045

GOSPODIČNO

sprejem na stanovanje. Naslov v upravi pod št. 6570.

PSICA volče pasme,

lepa, dve leti stara, izvrstna čuvajka, se proda. Povpraša se na Martinovi cesti št. 28.

V gimnaz. predmetih daje INŠTRUKCIJE visokošolec po nizki ceni. Ponudbe pod: »Siguren uspeh« na upravo.

Razpisana je služba

organista in cerkvenika združena s službo obč. tajnika v Borovnici. Stanovanje prosto, plača po dogovoru. Nastop 15. nov. Prošnje je nasloviti na župni urad v Borovnici. 6564

Trgovski POMOČNIK,

železnine in špecer., mlajši, Hrvat, ki govori nekaj nemški, išče službo v Sloveniji. Naslov: »HERMO«, Virje.

SLUŽBE IŠČE

24 letni fant, trezen, pošten, vajen vsakega dela, dosedaj oskrbnik posestva, pomaga v trgovini, najraje v tovarni, trgovini ali njemu primerni službi. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6561.

Lepa SOBA

neopremljena, s posebnim vvhodom, se takoj odda bolj-šemu, solid. gospodu (event. dvema). Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 6558.

HIŠA naprodaj

nova, v zelo prijetnem in prometnem kraju, s takojšnjim stanovanjem; 4 sobe, kuhinja, predoba, jedilna shramba, pralnica, 2 prostorni kleti, 2 verandi, spodaj in zgoraj ter 400 m vrta tik predmestja Ljubljane. — Kje, pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 6559.

Kroj. pomočnik

dobra moč, se sprejme za veliko delo. — Krojaški atelje T. IGLIC — Kolodvorska ulica št. 28. 6560

Gospodski SLUGA

s 5—6 letn. spričevali, ki razume dobro servirati, ob-leko gladiti in vsak hišni posel, z dobrimi priporočili, išče službo. — Ponudbe na upravo lista pod »Z«.

Ne zamudite!

UGODNA PRILIKA! Modno blago, križasto in črtasto za krila in kostume po bajno nizkih cenah. V sled opustitve trgovine velika prodaja vsega manufaktur. blaga, sukna itd. po vsakih sprejemljivih cenah pri JOS. BEDRAČ, Aleksandrova 12.

UČITELJ

iz predmestja Ljubljane želi zamenjati mesto z učiteljem ob gorenjski progi v bližini postaje. — Ponudbe na upravo lista pod »UCITELJ«.

Za pranje perila išče gospoda blizu Kamnika dobro perico brez otrok, zdravo, 30 do 35 let staro, ki govori slovenski in nemški jezik. Hrana na mestu, plača po dogovoru. — Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 6556.

Poravnajte naročnino!

Jutranja zvezda.

Napisal H. Rider Haggard. Iz angleščine prevel Peter M. Černigoj.

Pisateljev predgovor.

Marsikdo bi utegnil misliti, da ravna pisatelj celo v povesti iz Starega Egipta le presvobodno z Dvojniki, če pripoveduje, da je »Ka« ali »Dvojniki« odšel na dolgo potovanje in doživlja na njem razne doživljaje. In vendar mislim, da ni tako. Ka ali Dvojniki, ki ga Wiedermann dobro imenuje »osebnost v osebi«, ima po egiptanski teoriji svojo lastno bit. Dvojniki ne umrje, kadar umrje telo, ker je nesmrten in čaka vstajenja telesa, s katerim se potem zopet združi za vso večnost. Da na novo navedem Wiedermann: »Ka bi mogel živeti brez telesa, toda telo bi ne moglo živeti brez Kaja. Pa vendar... je bil snoven prav tako, kakor telo samo.« Zdi se tudi, da je bil nekako višji in mogočnejši od telesa, ker so egiptanski vladarji mnogokrat upodobljeni kako žrtvujejo svojemu lastnemu Kaju. Tudi v povesti »Setna in čarobna knjiga«, ki jo je prevel Maspero in g. Flinders Petrie v svojih »Egiptanskih povestih«, igra Ka zelo odlično in samostojno vlogo. Mož je n. pr. pokopan v Memfidi in žena v Koptosu in vendar pride ženin Ka stotine milj daleč živet v soprogov grob in se razgovarjat s princem, ki ukrade čarobno knjigo.

Čeprav ne poznam nobenega enakega primera, se mi vendar zdi dovoljeno, da prav poseben mogočen Dvojniki, kakršnega je dal kraljici Neter-Tui v tem romanu njen duševni oče Amen, največji izmed egiptanskih bogov, ravna malo samovoljno in igra

vlogo, ki je zapisana na teh straneh; saj jo hoče rešiti gnusobe prisiljenega zakona z njenim stricem in morivcem njenega očeta.

Vendar pa ne smemo misliti, da bi se Egiptanom poroka ženske s njenim stricem zdela čudna, zakaj pri tem narodu, in zlasti v vladarskih hišah, je bil običaj, da so se ženili bratje in sestre, kakor se v tej povesti oženi Mermes s svojo polsestro Asto.

Pristaviti moram, da so čarovne voščene podobe, kakršno sta porabila zvezdoznanec Kaku in njegova pomočnica, da za čarata faraona, zgodovinski izpričane. Pred več nego tritisoč leti so se ob času Ramsesa III. zarotili, da umore kralja in so v ta namen porabili voščene podobe. »Bogovi iz voska... ki naj oslabijo ljudem ude,« so bili velik, smrti vreden zločin, velika gnusoba v deželi. Pri tem je bil udeležen tudi neki »čarovni zavoj«, ki je usposobil človeka, da je »porabil čarovne moči bogov«. Toda usoda teh čarodejev ni spodbujala drugim poguma, zakaj spoznali so jih za krive in obsodili, da si sami vzamejo življenje.

Toda tudi se mi očit, da sem preveč razširil pravice Kaja in voščene podobe, katera se je, da mimogrede omenim, ohranila do današnjih dni in jo v Zapadni Afriki kot fetiš še vedno prebadajo z iglami in žebli, se morem vendar opravičevati s tem, da sem poskusil, kolikor morem vendar opravičevati s tem, da sem poskusil, kolikor je modernemu človeku mogoče, obnoviti ozračje in barvenost starega Egipta, kakor ga je videl popotnik v tej deželi in proučevalec nje spominov. Če ni Neter-Tua nikoli sedela na prestolu, je vsaj druga Amenova hči, mogočna kraljica Hatshepu, nosila dvojno kro-

no Zgornjih in Spodnjih dežel in poslala svoje odposlanstvo, da preišče skrivnostni Punta. Tudi romanov je moralo biti na visokih mestih zelo mnogo, čeprav se kratkobesedne listine in verski zapiski duhovnikov niso marali muditi pri takih rečeh.

V tem prepričanju in v upanju, da stvar današnjega brava zanima, sem poskusil odkriti in opisati tak roman. Čigar motiv je — bodite prepričani — mnogo, mnogo starejši od starih Egiptanov, namreč zmagoslavje prave ljubezni nad velikimi ovirami in nevarnostmi. Prijetno je sanjati, da stoji bogovi takim ljubimcem ob boku in da vrše v njih blagor čudeže v katere je človeštvo tisoče let verovalo, čeprav učnjak pravi, da se niso godili.

Kako veliko vlogo je igral čudež ter najstrašnejši čar v življenju starega Egipta in narodov, s katerimi se je bojeval in trgoval, o tem se že lahko prepričamo iz svetopisemske Exodusa. Tudi vsa zgodovina Egipta je tega polna, zakaj med Egiptani je bila verska resnica, da rabi božanstvo, ki so ga častili pod mnogimi imeni in simboli, taka skrivnostna sredstva, ko vpliva na človeške zadeve in jih uravnava ter vodi, da se izvrše njega sklepi. H. R. H.

I. POGLAVJE.

Abijeva zarota.

Bilo je v Egiptu, pred več tisoč leti in že zvečer, ko je princ Abi, kraljevi namestnik v Memfidi in velikih ozemljih Delte, pripel svoj državno ladjo ob nabrežju pod vnanjim zidovjem mogočnega mesta Uast ali Tebe, ki ga mi moderni ljudje poznamo kot Luksor in Karnak ob Nilu. Abi, velik mož

in zelo temnopolt, zakaj njegova mati je bila iz zasovraženega barbarskega rodu Hiksov, kateri so se bili nekoč na silo polastili egiptanskega prestola, je sedel na krovu svoje ladje in je zrl v zahajajoče sonce, na videz počivajoče za nekaj trenutkov, v okroglo ognjeno oblo nad golimi in divjimi gorami, ki obkrožajo grobove kraljev.

Bil je slabe volje, kakor sta obe sužnji, ki sta ga pahljali vsaka od ene strani, mogli dovolj jasno spoznati po mrkotnosti njegovega grobega obličja in ognju v njegovih velikih črnih očeh. Takoj nato sta to tudi občutili, zakaj ena od njiju, ki se je bila zadržala v templje in palače tega čudovitega mesta, poveljanege z žarom zahajajočega solnca, tega mesta, o katerem je tolikrat slišala, se je dotaknila njegove glave s perjem svoje pahljače. Tedaj je Abi, kakor bi se veselil, da more pokazati svojo zlovoljo, skočil in ji prisolil zausnico, da je ubogo dekle padlo na krov.

»Mačka neumna!« je zakričal, »stori mi to še enkrat in te dam takoj izbičati, da so ti bo obleka prišla hrblta!«

»Oprost, mogočni gospod,« je rekla in zajokala, »bil je samo slučaj; veter mi je zanesel pahljačo.«

»Tako bo šibo zaneslo na tvojo kožo, če ne boš bolj pazila, Meritra. Sedaj se nehaj cmeriti in pojdi po zvezdoznanca Kakuja. Pojdita obe, zakaj dovolj mi je vajinih zopernih obrazov!«

Dekle je vstala in odhitela s svojo tovariško sužnjo k lestvici, ki je vodila v ladijsko truplo.

(Dalje.)

VILEM BIZJAK

GOSPOSVETSKA C. 7

parna pekarna

MARIJIN TRG 2

Glavna zaloga in prodaja keksov iz Rog. Slatine

Albert-kekse,	kg	Din	34.-
Vaniljni	"	Din	54.-
Milk-	"	Din	33.-
Nič-Nac-	"	Din	30.-
Petit Beurre-	"	Din	36.-
Slatinski	"	Din	37.-
Mandeljevi	"	Din	43.-
Smetanovi	"	Din	38.-
Familjni	"	Din	36-50
Mixed, čajna mešanica	"	Din	50.-
Patience, različni	od	Din	49-52.-
Oblati za torie	"	Din	1.-
Zdravilni prepečenec, zavoj	"	Din	6.-

Napolltanke, Adria-pliskoti, medeno in druge vrste blago.

PREPRODAJALCI PRIMEREN POPUSTI

Mar sreča le zato se nam prišmeje
za nekaj hipov in potem zbeži,
da je tem bolj pogreša srce bomo?

A. Medved.

Moj preblagi, neskončno ljubljani soprog, gospod

FERDO PIPAN

trgovec

je sinoči ob 22. uri nenadoma izdihnil svojo plemenito dušo.

Zločestna roka mi ga je ugrabila, polnega upov za bodočnost, v najlepših dneh najine tihe, neskaljene sreče.

Preljubega spremimo v sredo, 22. t. m. ob 15. uri iz mrtvašnice starega pokopališča k večnemu pokoju k Svetemu Križu.

V Ljubljani, dne 19. oktobra 1924.

Slavica Pipan, roj. Stupica.

Rodbine: Pipanova in Stupicove.

Galoše,

pneumatike in druge
gumijave predmete
sprejema v popravilo
trrdka

Viktor Bohinec
(Continental)

Dunajska cesta 21.

Illustr. Weltkrieg - Geschichte
1914-1916, 4 zvezki v orig.
platnice vezani, se ugodno
proda. — Naslov v upravi
»Slovenca« pod štev. 6566.

Mehanična vrvarna, terlnica lanu in konoplje ter predilnica
Anton Sinkovec d. d. Grosuplje pri Ljubljani

nudi **Juta mo'voz** za šivanje
in vezanje **vreč**
po najnižjih cenah.

Zahvala

vsem, ki so blagopokojnika, gospoda

Ivana Tarnoczy-a
delovodja tovarne »Indus«

spremlili k zadnjemu počitku. Posebno
zahvalo pa g. Karolu Pollaku, name-
ščencem trrdke »Indus« in vaščanom
Radohove vasi.

Radohova vas, dne 21. oktobra 1924.

PEPI TARNOCZY.

7semogočni je poklical k Sebi našo nadvse
ljubljeno soprogo, teto in sestro, gospo

D. Jetejo Hvastija

danes ob pol 11. dopoldne, prevideno s sveto-

tajstvi za umirajoče.

Pogreb predrage, nepozabne se vrši v to-
rek, dne 21. oktobra t. l. ob 4. popoldne od
hiše žalosti v Savljah na farno pokopališče v
Stožicah. — Sv. maše za dušo preblage se bodo
brale v farni cerkvi na Ježici.

Savljje, dne 19. oktobra 1924.

GREGOR HVASTIJA, soprog. — FRANC HVA-
STIJA s soprogo MARIJO, nečak.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani naznanja tužno vest,
da je njen dolgoletni odbornik, gospod

ANTON KORBAR

poštar in posestnik v Spodnji Hrušici

dne 18. t. m. preminul.

Časten mu spomin.

V Ljubljani, dne 20. oktobra 1924.

Ravnateljstvo »Vzajemne zavarovalnice«
v Ljubljani.

Največje vrtnarsko podjetje
v Jugoslaviji

»VRT«

Džamonja in drugovi,
družba z o. z., Maribor. —
Največji izbor raznovrstnih
plemenitih sadnih dreves (ce-
pov) v najplemenitej. vrstah
in v vseh oblikah. Plemenite
vinske trte na ameriških
podlogah, kakor tudi cepe in
podloge istih. — Seme zele-
njave, cvetja in gospodarskih
rastlin. — Cvetje v loncih in
razno okrasno grmovje in
drevje imamo celo leto! Za-
htevajte cenike!

Soho prazno, s posebnim
vhodom, v novem
prizidju, oddam proti večji
najemini. — NOVI VOD-
MAT štev. 62. 6551

Za slabotne

otroke in odrasle se uspe-
šno uporablja

»EMULZIJA«

norveškega ribjega olja. Raz-
pošilja tudi po pošti lekarna
BAHOVEC, Ljubljana, (pri
čevljarskem mostu). 6044

Lokomobila Wolf, 24
KS, jako
dobro ohranjena, se proda. —
Vprašanja in ponudbe na:
Ljubljana, poštni predal 85.

PREMOG

Trboveljski, libojski,
ormoški in visokokalori-
čni trobnodoljski
(spec. za centr. kurjave)
po najnižjih cenah
dobavlja

DOM. ČEBIN
trg s premogom
Ljubljana
Wolfeva ul. I. II.

Podpisana trrdka naznanja tužno vest, da je njen
soustanovitelj in družabnik, gospod

FERDO PIPAN

dne 19. oktobra nenadoma preminul.

Blagemu pokojniku in agilnemu sodelavcu časten
spomin!

V Ljubljani, dne 20. oktobra 1924.

Pipan & Cie.,
d. z o. z.

Psa črnogorskega volka, 1
leto starega, dober ču-
vaj, dresiran in odlikovan,
proda A. LEGAT, Jesenice
št. 17, Gorenjsko. 6547

PERJE

kokošje, račje, gosje in
gosji puh, oddaja vsako
množino po zmerni
ceni trrdka

E. Vajda, čakovec

Gozd 3 orale, v mestnem
rajonu, tik ceste, se
po ugodni ceni PRODA. —
Naslov se izve v upravnstvu
»Slovenca« pod štev. 6455.

IZ NAJBOLJSIH TOVARN

DVOKOLESA
in šivalni stroji

se radi konca sezije poceni
razprodajajo z garanc. in tudi
na obroke. — Ceniki zastoj.

JOS. SELOVIN-ČUDEN

Ljubljana, Mestni trg št. 13.

Proda se 50 plm doraščenege

smrekovega in
jelkovega LESA

na panju. — Ponudniki naj se
izvolijo zgledati: Zupni urad
Šmarino pod Šmarno goro.

SPREJMEM zdravo, pošteno

deklet za vsa hišna opr-
vila. **L. MATJAN**,
valjni mlin Fužine p. Ljublj.

Drva

trboveljski
premog

H. Petrič

Ljubljana

Gospodsvetska cesta 16

Telefon 343